

**Ośrodek
Pomocy
Społecznej**
w Pólích

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W POLICACH
ZA ROK 2020**

Spis treści

Wprowadzenie	4
I. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej.....	6
II. Zadania Ośrodka wynikające z ustawy o pomocy społecznej.....	8
III. Formy pomocy.....	10
1. Zadania zlecone.....	10
2. Zadania własne	11
IV. Opis zadań Ośrodka Pomocy Społecznej.....	12
1. Usługi opiekuńcze.....	12
2. Domy pomocy społecznej.....	16
3. Zasiłki okresowe.....	17
4. Program Rządowy Posiłek w szkole i w domu.....	18
5. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa.....	20
6. Zasiłki celowe.....	21
7. Podsumowanie zadania zlecone i zadania własne.....	22
V. Główne problemy klientów pomocy społecznej.....	23
VI. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.....	27
VII. Praca socjalna.....	29
VIII. Kontrakt socjalny.....	32
IX. Asystent rodziny.....	32
X. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police na lata 2017 – 2020...33	
XI. Organizowanie Społeczności Lokalnej.....	34
XII. Projekty realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach.....	35
1. Program wspieraj Seniora – Solidarnościowy Korpus Wsparcia.....	36
2. Wigilia dla osób samotnych.....	37
3. Wigilia dla osób bezdomnych.....	37
4. Projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego.....	38
XIII. Współpraca.....	39
1. Prace społecznie – użyteczne.....	40
2. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej.....	40
3. Zintegrowany system profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.....	41

XIV. Realizacja ustawy o dodatkach mieszkaniowych.....	42
XV. Realizacja ustawy Prawo Energetyczne.....	45
XVI. Realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych.....	47
XVII. Realizacja ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.....	50
XVIII. Realizacja Programu Rządowego „Dobry start”	50
XX. Realizacja ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.....	51
XXI. Struktura wydatków budżetowych.....	53
Podsumowanie.....	54
Wnioski.....	55

WPROWADZENIE

Rok 2020 przyniósł wiele globalnych zmian. Zmiany te, związane były z wybuchem pandemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2, powodującym epidemiczne zachorowania na ostrą zakaźną chorobę układu oddechowego COVID-19. W tym celu wprowadzone zostały przepisy szczególnie związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, z których najważniejszym było Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii.

Wirus, który rozprzestrzenił się w niezwykle szybkim tempie, wywołał w ludziach strach o zdrowie i życie własne i bliskich osób. Niepewność oraz niepokojące sygnały pojawiające się w mediach, codzienne raporty o śmiertelności wirusa wymusiły wprowadzenie nowych zasad w przestrzeni społecznej. W roku 2020 przeżyliśmy masową kwarantannę, izolację ludzi zarażonych COVID-19, obowiązkowe noszenie maseczek zasłaniających usta i nos oraz dystans społeczny. Wymogiem była również dezynfekcja i częste mycie dłoni. Z czasem pozamykano galerie handlowe, miejsca użyteczności publicznej. W szkołach rozpoczęto zdalne nauczanie. W celu sprawnego funkcjonowania instytucji państwowych, wprowadzono pracę w systemie hybrydowym (połączenie pracy zdalnej i stacjonarnej). Z całą pewnością można stwierdzić, że rok 2020 był najtrudniejszym w działalności tutejszego Ośrodka od początku jego funkcjonowania. Trudności te, związane były ze zmianami wprowadzonymi, zarówno w samej organizacji pracy Ośrodka, jak i w przepisach regulujących akty prawne określające zasady i formy realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zadań wynikających z innych ustaw realizowanych przez tutejszy Ośrodek. Zaznaczyć należy, że w tym ciężkim okresie, zespół Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach pracował nieprzerwanie przez cały rok. Udzielano pomocy i wsparcia osobom i rodzinom potrzebującym, starszym i schorowanym. Kadra zarządzająca Ośrodkiem planowała i dostosowywała pracę, w taki sposób aby zarówno klienci, jak i pracownicy czuli się bezpiecznie. W celu przeciwdziałania Covid-19 miejsca obsługi klientów wyposażone zostały w specjalne osłony, klienci umawiani byli na wyznaczone godziny, a w sprawach, kiedy ich stawiennictwo nie było obowiązkowe, wskazywano inne formy kontaktu. Ponadto na korytarzach ustawiono dozowniki z płynem dezynfekującym. Pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny, oprócz wykonywania obowiązków służbowych, w czasie pandemii przygotowywali zakupy dla osób przebywających w kwarantannie. Tutejszy Ośrodek, we własnym zakresie organizował również wolontariat. Decyzje dotyczące świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych, funduszu alimentacyjnego oraz rozstrzygnięcia w zakresie innych świadczeń wydawane były terminowo. Usługi opiekuńcze dla osób starszych i schorowanych realizowane były bez przerwy. Działalność Ośrodka została zorganizowana w taki sposób, aby pandemia Covid-19, w jak najmniejszym stopniu wywoływała negatywne skutki dla mieszkańców Gminy Police. Na uwagę zasługuje fakt, że pracownicy tutejszego Ośrodka wykonywali swoje obowiązki sumiennie, wielokrotnie zastępując swoich współpracowników, przebywających w izolacji lub na kwarantannie, a także podczas nieobecności związanej z opieką nad dzieckiem do lat 8. Jak już wspomniano w powyższym akapicie, pandemia Covid-19 wymusiła wprowadzenie w życie nowych aktów prawnych, dostosowując je do obowiązującej rzeczywistości.

Głównym aktem prawnym, który regulował obowiązujące przepisy prawne była *ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych* ze zmianami. Rozwiązania wprowadzone w cyt. ustawie będą omawiane w poszczególnych rozdziałach.

Należy zaznaczyć, że pomoc społeczna, która od wielu lat pracowała nad nowym wizerunkiem, który skupiał się nad budowaniem lokalnego systemu wsparcia, stanęła w przestrzeni życia społecznego przed nowym, trudnym zadaniem. Trzeba wspomnieć, że pomoc społeczna to przede wszystkim praca z ludźmi, a wszystkie działania w okresie epidemii zostały bardzo ograniczone. Jednak mimo ograniczeń pracownicy tutejszego Ośrodka wykonywali swoje obowiązki w taki sposób, aby każda osoba zgłaszająca potrzebę pomocy została objęta wsparciem.

Podstawy prawne

Podstawowym aktem prawnym warunkującym działalność Ośrodka Pomocy Społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876), która określa zarówno zasady i formy realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, jak i wymogi dotyczące zatrudnienia pracowników socjalnych oraz ich kwalifikacje.

Działania Ośrodka opierają się również na dokumentach programowych określających długofalowe działania w kierunku niwelowania problemów społecznych. Do powyższych dokumentów należą:

- „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police na lata 2017 – 2026”, przyjęta przez Radę Miejską w Policach uchwałą Nr XXXI/308/2017 z dnia 20 czerwca 2017 roku;
- „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021” przyjęty uchwałą Nr XXV/242/2016 Rady Miejskiej w Policach z dnia 20 grudnia 2016 roku;
- „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021” przyjęty przez Radę Miejską w Policach uchwałą Nr III/9/2018 z dnia 7 grudnia 2018 r.

Ponadto zaznaczyć należy, że działania Ośrodka wpisują się w Misję określoną w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police na lata 2017 – 2026, która polega na:

1. Skutecznym aktywizowaniu mieszkańców Gminy Police zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz dążenie do integracji społecznej, wspierania rodzin, a także zintegrowania wszelkich działań w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej.
2. Realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z potrzeb społecznych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, która winna być skuteczna i opierająca się na nowatorskich projektach opartych o partnerstwo publiczno – prywatne i publiczno – społeczne.

Głównym zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej, a w szczególności:

- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłata zasiłków stałych, okresowych, celowych i specjalnych celowych,
- kierowanie do domów pomocy społecznej, schronisk, noclegowni i opłacanie lub dofinansowywanie do opłat za pobyt,
- przyznawanie posiłków i opłacanie ich kosztów,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych,
- realizacja projektów socjalnych,
- świadczenie pracy socjalnej,
- realizacja programów osłonowych,
- realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- opłacanie składek emerytalnych, rentowych i zdrowotnych za osoby korzystające z pomocy i kwalifikowanie do w/w świadczeń,
- sprawienie pogrzebu,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych dla innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- udzielanie poradnictwa prawnego,
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego.

Oprócz zadań wynikających z ww. ustawy Ośrodek realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, a w szczególności:

- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie dodatków mieszkaniowych,
- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie dodatków energetycznych,
- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie świadczeń rodzinnych,
- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie zasiłków dla opiekunów,
- prowadzenie postępowań, wydawanie rozstrzygnięć i decyzji oraz wypłata świadczeń wychowawczych,
- prowadzenie postępowań, wydawanie rozstrzygnięć i decyzji oraz wypłata świadczeń z Programu „Dobry start”;

- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- potwierdzanie prawa do świadczeń zdrowotnych,
- prowadzenie obsługi organizacyjno-technicznej zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy,
- prowadzenie postępowania związanego z procedurą „Niebieskiej Karty”.

Ponadto zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej obowiązkiem Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej jest coroczne składanie Radzie Miejskiej sprawozdania z działalności Ośrodka.

Ośrodek Pomocy Społecznej swoją działalność opiera między innymi na poniższych aktach prawnych:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876),
- uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia z dnia 15 października 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2133),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 833),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 111),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 1257),
- ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 808),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 2407),
- ustawa z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 821),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2020r. poz. 218 z późn. zm.),
- ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057)
- ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. z 2019 r., poz. 1343).
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r., poz. 256).

I. KADRA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadania gminy w określonych wyżej aktach prawnych związane są z wymogami kadrowymi. Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek zatrudnia pracowników socjalnych zgodnie z uregulowaniami art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, który zakłada, iż "ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców". W 2020 r. Ośrodek zatrudniał 23 pracowników socjalnych, w tym 2 na zastępstwo.

Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach realizowane były przez pracowników następujących działów, tj.:

- Działu Pracy Socjalnej - do jego zadań należy m.in. świadczenie pracy socjalnej; realizowanie projektów socjalnych, udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania problemów życiowych, współpraca z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym np. przemocy w rodzinie, pobudzanie aktywności społecznej, wspieranie osób w trudnej sytuacji życiowej w uzyskiwaniu pomocy od innych instytucji, przeprowadzanie wywiadów

środowiskowych w sprawie udzielenia pomocy społecznej klientom Ośrodka oraz na potrzeby innych instytucji i ośrodków pomocy społecznej,

- Działu Usług Opiekuńczych – do jego zadań należy wykonywanie usług opiekuńczych w środowisku zamieszkania osób, które ze względu na wiek lub chorobę nie są w stanie samodzielnie zaspakajać codziennych potrzeb życiowych i wymagają pomocy innych osób oraz prowadzenie postępowań dotyczących umieszczenia w domach pomocy społecznej,
- Działu Świadczeń – do jego zadań należy:
 - wydawanie i przyjmowanie wniosków z zakresu świadczeń rodzinnych, ustawy Za życiem, świadczeń wychowawczych, Dobrego startu oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - przygotowywanie i realizacja decyzji administracyjnych oraz tworzenie list wypłat,
 - prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie świadczeń wychowawczych i świadczeń w zakresie Dobrego startu,- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.
- Działu Dodatków Mieszkaniowych – do jego zadań należy wydawanie i przyjmowanie wniosków w sprawach dodatku mieszkaniowego oraz dodatku energetycznego, sporządzanie decyzji oraz list wypłat,
- Działu Finansowo-Księgowego – do jej zadań należy m.in. przekazywanie przyznanych decyzjami świadczeń, prowadzenie windykacji wierzytelności, obsługa księgowo-płacowa Ośrodka,
- Działu Organizacyjnego – do jego zadań należy m.in. prowadzenie spraw kadrowych, z zakresu ochrony danych osobowych, zamówień publicznych, spraw gospodarczych oraz obsługa sekretariatu i obsługa informatyczna.
- Służba BHP – bhp,
- Radca prawny – poradnictwo prawne dla pracowników Ośrodka.

Zasoby kadrowe, jakimi dysponował Ośrodek w minionym roku przedstawia poniższa tabela.

Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób
Ogółem, w tym:	111
Dyrektor	1
Z-ca dyrektora	1
Dział Pracy Socjalnej, w tym:	28
Kierownik Działu	1
Starszy specjalista pracy socjalnej	4
Specjalista pracy socjalnej	3
Starszy pracownik socjalny	4
Pracownik socjalny	12
Asystenci rodziny	3
Pracownik gospodarczy (Magazyn)	1
Dział Finansowo – Księgowy, w tym:	5
Główny księgowy	1
Z-ca głównego księgowego	1
Stanowiska urzędnicze	3
Dział Świadczeń, w tym:	17
Kierownik Działu	1
Z-ca Kierownika Działu	1
Stanowiska urzędnicze	15
Dział Dodatków Mieszkaniowych	2
Dział Usług Opiekuńczych, w tym:	45
Kierownik Działu	1
Specjalista pracy socjalnej	1
Pracownik administracyjny	1

Pracownicy wykonujący usł. opiek.	39
Prac. wyk. specjalist. usługi opiek.	3
Dział Organizacyjny, w tym:	10
Kierownik Działu	1
Informatyk	1
Stanowiska urzędnicze	4
Stanowiska pracownicze	4
Radca Prawny	1
Inspektor BHP	1

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku w Ośrodku zatrudnionych było 111 pracowników etatowych, z czego:

- 59 osób posiada wykształcenie wyższe, w tym 13 osób studia podyplomowe,
 - 30 osób posiada wykształcenie policealne,
 - 15 osób posiada wykształcenie średnie,
 - 2 osoby posiadają wykształcenie zasadnicze,
 - 5 osób posiada wykształcenie podstawowe.
- 7 osób posiadało specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego
 - 4 osób posiadało specjalizację II stopnia.

Kwalifikacje zawodowe pracowników Ośrodka są zgodne z wymogami zawartymi w ustawie. W celu uzupełnienia wiedzy w zakresie realizowanych zadań, pracownicy uczestniczyli w szkoleniach, które w 2020 roku odbywały się online.

Ponadto w 2020 r. 1 osoba odbywała staż zawodowy w Powiatowego Urzędu Pracy w Policach.

II. ZADANIA OŚRODKA WYNIKAJACE Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadaniem pomocy społecznej jest nie tylko udzielenie wsparcia w celu przezwyciężania trudności życiowych ale także niedopuszczanie do jej powstawania.

Zwraca się tu szczególną uwagę na działania prewencyjne oraz profilaktyczne. Należy zaznaczyć, że profilaktyka w pomocy społecznej to działania adresowane do konkretnych rodzin i osób. Można tu wskazać pracę socjalną, poradnictwo, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Jednocześnie należy zaznaczyć, że profilaktyka w pracy socjalnej to również działania, które nie są skierowane bezpośrednio do danej osoby czy rodziny ale mające na celu pobudzenie aktywności społecznej w celu wzmocnienia potencjału otoczenia. Do wzmocnienia roli profilaktyki w dziedzinie pomocy społecznej niezbędne jest zarówno zaangażowanie pracowników socjalnych w zakresie pracy socjalnej ale także organizowanie środowiska lokalnego. Niezwykle ważna jest współpraca z innymi jednostkami, m.in. szkołami, policją, strażą miejską, służbą zdrowia ale także najbliższym środowiskiem zamieszkania. W tak rozbudowanej przestrzeni specjalistów z różnych dziedzin pracownik socjalny jest w stanie działać prewencyjnie, a następnie prowadzić pracę socjalną. Jednak proces budowania sieci wsparcia w lokalnym środowisku jest procesem długotrwałym i wymagającym nakładu pracy pracowników socjalnych.

Ustawa o pomocy społecznej w art. 3 określa zadania pomocy społecznej w następujący sposób:

1. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.
2. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.
3. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.
4. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Przedmiotowa ustawa wskazuje również na zadania z zakresu pomocy społecznej, które zostały przypisane gminie.

W ramach świadczeń finansowych wyróżniamy następujące formy pomocy:

- zasiłki stałe;
- zasiłki okresowe;
- zasiłki celowe;
- specjalne zasiłki celowe;
- świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności.

W ramach pomocy niepieniężnej wymieniłem należy:

- pracę socjalną;
- udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, podstawę do udzielania pomocy warunkuje kryterium dochodowe przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w pkt. 2 lub innych okolicznościach uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

1. Kryterium dochodowe

Zgodnie art. 9 ust 1 ustawy o pomocy społecznej, kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej. Badania prognozy interwencji socjalnej dokonuje Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej ustalono następujące kryteria dochodowe:

- dla osoby samotnie gospodarującej w wysokości 701 zł;
- dla osoby w rodzinie w wysokości 528 zł.

2. Powody udzielenia pomocy społecznej:

- ubóstwo;
- sieroctwo;
- bezdomność;
- bezrobocie;
- niepełnosprawność;
- długotrwała lub ciężka choroba;
- przemoc w rodzinie;
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizm lub narkomania;
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa;
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że ustawodawca w art. 4 ustawy nakłada na osobę i rodzinę korzystającą z pomocy społecznej obowiązek współdziałania w rozwiązaniu trudnej sytuacji życiowej. Współdziałanie ma na celu aktywizowanie jednostki, uruchomieniu jej możliwości, a przede wszystkim angażuje osobę do działania w celu poprawy jakości swojego życia. Współpraca z pracownikiem socjalnym ma również wpływać na poprawę samodzielności klientów i przeciwdziałać uzależnieniu od pomocy społecznej.

Kierunki, jakie wyznacza polityka społeczna państwa kształtują zmiany w systemie pomocy społecznej. Zauważyć można poprawę jakości życia osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, jednak nadal widać ogromne zapotrzebowanie na wsparcie i pomoc ze strony pracowników socjalnych. W ciągu ostatnich lat zauważyć można systematyczny spadek liczby klientów korzystających ze wsparcia finansowego Ośrodka, jednak pomoc społeczna to nie tylko pomoc finansowa osobom kwalifikującym się do takiej pomocy zgodnie z ustawą. Pomoc społeczna to kształtowanie postaw, samodzielności, a także rozwijanie odpowiedzialności za swoje postępowanie wśród mieszkańców Gminy.

Brak odpowiednich wzorców do naśladowania, powielanie negatywnych schematów wyniesionych z rodzinnych domów, a także brak umiejętności rozwiązywania trudności życiowych sprawiają, że problemy w rodzinach nawarstwiają się, a to wymaga od pracowników socjalnych intensywnej pracy w kierunku ich rozwiązywania przy jednoczesnym uczestnictwie osoby wymagającej wsparcia.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę świadczeniobiorców pomocy społecznej na przełomie ostatnich 4 lat.

Liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin ogółem	1037	964	976	820
w tym na wsi	225	224	203	163
Liczba osób w rodzinach	1867	1697	1724	1361

III. FORMY POMOCY

Ustawa o pomocy społecznej rozróżnia zadania z zakresu pomocy społecznej na zadania własne i zadania zlecone.

1. Zadania zlecone

Zadania zlecone gminie to katalog zadań związanych z realizacją określonych świadczeń. Pierwszą grupą jest przyznawanie i wypłacanie świadczeń związanych z kłęską żywiołową lub ekologiczną. Kolejną grupą są świadczenia przyznawane dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W ramach tej formy wsparcia należy organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Czwarta kategoria to działania skierowane do cudzoziemców zgodnie z ustawą. Ostatnim zadaniem w ramach zadań zleconych jest wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki (dla osób pełniących rolę opiekunów prawnych osób ubezwłasnowolnionych).

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku zdecydowanie zminimalizowała liczbę zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej.

W praktyce sprowadza się to do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz do wypłacania wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki.

Zgodnie z art. 36 pkt 1 lit. h oraz art. 53 a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd jest świadczeniem z pomocy społecznej, jednak nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Zgodnie z art. 101 ust. 1 cytowanej ustawy w związku z art. 27 Kodeksu Cywilnego właściwą do wypłaty przyznanego wynagrodzenia jest Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania opiekuna. W 2020 r. świadczenie otrzymywał 1 opiekun prawny.

Poniższa tabela przedstawia jak zadania zlecone kształtowały się w 2020 r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	10	2652	113 514	9	10
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki	1	54	13 333,33	x	x

2. Zadania własne

Zadania własne Gminy obejmują świadczenia związane z ponoszeniem przez jednostkę samorządu terytorialnego wydatków finansowych. Do takich świadczeń zaliczyć można m.in. udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłata zasiłków stałych, okresowych, celowych i zasiłków specjalnych celowych, dożywianie dzieci, sprawienie pogrzebu, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, a także ponoszenie odpłatności za pobyt osoby w domu pomocy społecznej. Ponadto do zadań własnych gminy w ramach pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym należy praca socjalna.

Poniższa tabela przedstawia formy pomocy udzielonej osobom i rodzinom w 2020 r w ramach zadań własnych Gminy.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Razem	906	x	4 604 766	765	1202
Zasiłki stałe ogółem	206	2 110	1 169 581	204	225

z tego: środki własne	x	x	0	x	x
dotacja	x	x	1 169 581	x	x
Zasiłki okresowe ogółem	105	461	163 996	105	158
z tego: środki własne	x	x	9 600	x	x
dotacja	x	x	154 336	x	x
Zasiłek celowy	434	x	331 315	429	808
w tym specjalne zasiłki celowe	165	232	72 842	162	319
Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	1	5 000	1	2
Schronienie	85	x	286 000	85	97
Posiłek	152	9 661	92 422	76	289
Sprawienie pogrzebu	x	8	17 734	8	8
Usługi opiekuńcze	199	49 502	2 538 683	196	231
Praca socjalna	x	x	x	114	270

IV. OPIS ZADAŃ OSRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

1. USŁUGI OPIEKUŃCZE

Rozwój medycyny oraz poprawa warunków życia powodują, że średnia długość życia ludności w Polsce systematycznie wydłuża się. Jednocześnie starość wiąże się z ogólnym pogorszeniem stanu zdrowia oraz chorobami specyficznymi dla podeszłego wieku. Osoby starsze są grupą społeczną, która wymaga odpowiedniego wsparcia i pomocy. Jednak nie zawsze na taką pomoc mogą liczyć ze strony rodziny. W społeczeństwie zanika model rodziny wielopokoleniowej. Osoby starsze często pozostają same w swoim miejscu zamieszkania, a pogarszający się stan zdrowia oraz niepełnosprawność utrudniają samodzielne funkcjonowanie.

Zjawisko starzenia się ludności wiąże się z nowymi wyzwaniami w ramach pomocy społecznej. Dotyczą one zarówno rozwoju usług opiekuńczych ale także aktywizowania seniorów do życia w społeczności lokalnej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach bardzo prężnie realizuje zadania na rzecz osób starszych. Pracownicy socjalni swoimi działaniami kształtują pomoc i wsparcie dla seniorów realizując projekty socjalne. Integrują przy tym środowisko lokalne, a poprzez swoje działania uwrażliwiają otoczenie na potrzeby osób starszych. Należy zaznaczyć, że osoby starsze wykazują aktywność i chęć uczestnictwa w projektach kierowanych do ich grupy wiekowej.

Jednak podeszły wiek, choroby oraz niepełnosprawność często znacznie ograniczają możliwość funkcjonowania seniorów w życiu społecznym. Analiza danych tutejszego Ośrodka wskazuje, że z roku na rok rośnie liczba osób potrzebujących pomocy w formie usług opiekuńczych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach dokłada wszelkich starań aby zabezpieczyć osoby potrzebujące w jak najlepszą pomoc.

W tym zakresie funkcjonuje Dział Usług Opiekuńczych. Do dnia 31.12.2020 zatrudnione były 42 opiekunki domowe.

W roku 2020 usługami opiekuńczymi objętych było 209 osób, z czego 199 skorzystało z usług opiekuńczych (zadanie własne), natomiast 10 osób ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadania zlecone).

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczno-sanitarną, pielęgnację zleconą przez lekarza oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Chorzy korzystają z usług w wymiarze od kilku godzin tygodniowo do kilku godzin dziennie w zależności od zdolności do samoobsługi oraz możliwości rodziny w zakresie zabezpieczenia potrzeb chorego.

Dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze. Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem.

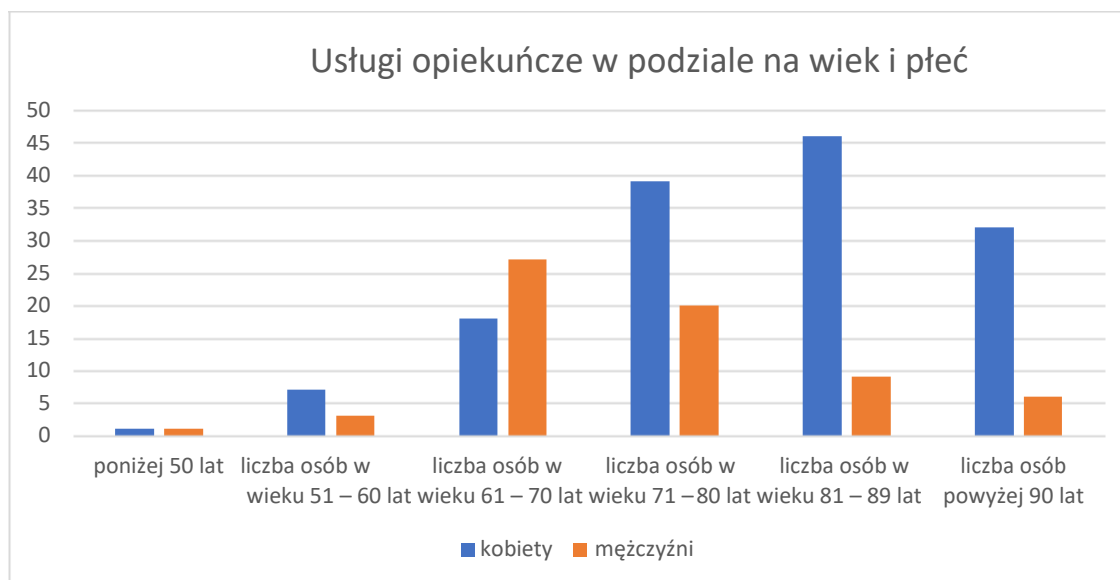
Sytuację dotyczącą usług opiekuńczych na przestrzeni ostatnich lat przedstawiona została na poniższych zestawieniach.

Nazwa usług	2017	2018	2019	2020
specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	12	11	15	10
usługi opiekuńcze	165	197	203	199

W 2020 roku usługami opiekuńczymi objęto łącznie 209 w tym 143 kobiet i 66 mężczyzn. Podział według wieku przedstawiał się następująco:

- liczba osób poniżej 50 lat – 2 (K 1, M 1), w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze (K1) ;
- liczba osób w wieku 51 – 60 lat - 10 (K 7, M 3), w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze (K2);
- liczba osób w wieku 61 – 70 lat - 45 (K 18, M 27), w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze (K 3, M 1);
- liczba osób w wieku 71 – 80 lat - 59 (K 39, M 20), w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze (K 1, M 1);
- liczba osób w wieku 81 – 89 lat - 55 (K 46, M 9), w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze (K 1);
- liczba osób powyżej 90 lat – 38 (K 32 , M 6).

Uwzględniając rodzaj gospodarstwa domowego osób, u których świadczone usługi można wyodrębnić:

- osoby samotne - 39,
 - osoby samotnie gospodarujące posiadające rodzinę poza miejscem zamieszkania – 46,
 - osoby samotnie gospodarujące, których rodzina mieszka w tej samej miejscowości - 64,
 - osoby mieszkające z rodziną - 60.
- liczba małżeństw gdzie oboje małżonków objętych jest pomocą w formie usług opiekuńczych – 2,
 - liczba małżeństw, w których jedno z małżonków korzysta z pomocy w formie usług opiekuńczych – 19 osób,

Zauważyć należy, że największą liczbę osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych są osoby samotnie gospodarujące, których rodzina mieszka w tej samej miejscowości. Konieczność zapewnienia im pomocy wielokrotnie wynika z faktu, iż rodzina nie jest w stanie zapewnić opieki, zwłaszcza w godzinach przedpołudniowych, ze względu na wykonywanie pracy zawodowej lub stan zdrowia (często to również osoby schorowane, starsze). Odbiorcą usług opiekuńczych niejednokrotnie są rodziny dwuosobowe tj. małżeństwa w podeszłym wieku, w których jedno z małżonków bądź też oboje wymagają pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

Usługi opiekuńcze świadczone przez tutejszy Ośrodek wykonywane są w profesjonalny i rzetelny sposób. Opiekunki domowe przygotowywane są do swojej pracy przez kierownika Działu Usług Opiekuńczych. Ponadto systematycznie doksztalają się w kierunku opiekuna medycznego i opiekuna środowiskowego. Podwyższanie kwalifikacji i umiejętności pozwala na efektywne i sprawne wykonywanie pracy na rzecz osób potrzebujących opieki.

Dodatkowo, Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2020 r. zatrudnił na umowę – zlecenie psychologa oraz terapeuty. Praca psychologa dotyczyła kształtowania umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowania do aktywności i leczenia osoby zaburzonej psychicznie, a także interwencji i pomocy w życiu w rodzinie osoby zaburzonej psychicznie, w tym pomocy w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych. Wsparciem psychologicznym obejmowani byli zarówno klienci korzystający z usług w formie specjalistycznych usług

opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a także w ramach konsultacji psychologicznych - pracownicy Ośrodka świadczący ww. usługi. Natomiast do zadań terapeuty należało ułożenie i realizacja indywidualnych terapii dla klientów, a także konsultacje dla pracowników świadczących pracę w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych.

W celu zwiększenia poziomu usług opiekuńczych funkcjonują również dyżury sobotnio – niedzielne i świąteczne.

Należy zaznaczyć, że jakość usług świadczonych przez tutejszy Ośrodek skierowana jest przede wszystkim na potrzeby i oczekiwania osób wymagających pomocy. Pozwala to seniorom na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku, a także umożliwia im pozostanie jak najdłużej w ich miejscu zamieszkania.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że epidemia COVID-19 wpłynęła na organizację usług opiekuńczych i funkcjonowanie DPS-ów. W pierwszej kolejności należało zabezpieczyć w większą ilość środków ochrony pracowników świadczących usługi opiekuńcze, ograniczyć kontakt koordynatorów usług z pracownikami głównie do kontaktu telefonicznego, zrezygnowano z codziennych odpraw pracowników, pracownicy udają się do podopiecznych bezpośrednio ze swoich domów. Zorganizowano stanowisko do przyjmowania pracowników i klientów. Wypracowano model postępowania w razie podejrzenia zarażenia COVID – 19 pracownika, którego natychmiast izolowano i kierowano do domu. Podopieczni objęci izolacją domowa lub kwarantanną w zależności od sytuacji rodzinnej ograniczono opiekę do niezbędnego minimum, bez kontaktu bezpośredniego tj. kontaktu telefonicznego z zapytaniem o samopoczucie, czy np. potrzebę zrobienia zakupów, wyrzucenia śmieci. W sytuacji, gdy była to osoba samotna opiekunka świadczyła opiekę u podopiecznego z dodatkowymi zabezpieczeniami tylko i wyłącznie u tej osoby.

Wszystkie te działania przyczyniły się do okresowego natężenia pracy, pełnienia licznych zastępstw za osoby będące na zwolnieniu lekarskim lub osoby wykonujące usługi u podopiecznego będącego na kwarantannie lub izolacji domowej. Jednocześnie dzięki temu odnotowano niewielką ilość zakażeń wśród podopiecznych.

Program „Opieka 75+”

Nadmienić należy, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach poszukuje rozwiązań dotyczących zwiększenia liczby godzin dla osób potrzebujących opieki przy jednoczesnym odciążeniu budżetu Gminy. W związku z powyższym, w 2020 r. Ośrodek przystąpił do realizacji Programu „Opieka 75+”. Program ten realizowany był od stycznia 2020 r. do grudnia 2020r. i adresowany był do gmin: miejskich, wiejskich, miejsko – wiejskich.

Program zakładał wsparcie finansowe gmin w zakresie świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, spełniających warunki do udzielenia pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej.

Gminy, które przystąpiły do realizacji programu uzyskały finansowe wsparcie w realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, do 50 % przewidywanych kosztów realizacji zadania.

Gmina Police przystąpiła do Programu "Opieka 75+" od stycznia 2020 uzyskując dotację 189 900 złotych.

Łączna kwota wydatku wyniosła 347 490 zł, z czego 173 745 zł to środki własne Gminy.

Usługami opiekuńczymi w ramach Programu objęto 54 osoby, do których skierowano 11 835,75 godzin usług. Niewątpliwie, wsparcie państwa w realizacji tak ważnego zadania, jakim jest zapewnienie opieki seniorom w dobie starzejącego się społeczeństwa jest niezmiernie ważna. W Gminie Police obserwuje się wzrost liczby osób korzystających z usług opiekuńczych. Z roku na rok Gmina Police zwiększa środki finansowe na realizację tego zadania. Kwota 189 900 zł dotacji z Programu Opieka "75+" stanowi zastrzyk finansowy, który pozwala na zwiększenie liczby godzin usług opiekuńczych.

Z informacji, które do nas docierają wynika, że nasi seniorzy są bardzo zadowoleni z faktu, że mogą skorzystać z tej oferty. Jak zaznaczają, mają większe poczucie bezpieczeństwa.

Opieka wytchnieniowa

W 2020 r. Gmina Police przystąpiła do realizacji programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2020. Należy zaznaczyć, że zapewnienie wsparcia w zakresie usługi opieki wytchnieniowej wpisuje się w główny cel powstałego w dniu 1 stycznia 2019 r. państwowego funduszu celowego pn. Fundusz Solidarnościowy. Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 2192, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o FS”, celem Funduszu Solidarnościowego jest m.in. wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
 - 2) osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi¹
- poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Gmina Police uzyskała wsparcie na świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu całodobowego na okres 14 dni, którą można było realizować w:

1. ośrodka wsparcia prowadzonym jako zadanie własne samorządu,
2. w ośrodku/placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom, niepełnosprawnym wpisaną do rejestru właściwego wojewody,
3. innym miejscu wskazanym przez uczestnika Programu lub jego opiekuna prawnego, które otrzyma pozytywną opinię gminy/powiatu realizującego Program.

Pierwszeństwo w korzystaniu z usługi wytchnieniowej mieli członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad dzieckiem lub osobą niepełnosprawną, będącą całkowicie niesamodzielną, która stale przebywa w domu, tj. nie korzysta z placówek pobytu całodobowego, jak np. ośrodek szkolno-wychowawczy czy internat. W celu rzetelnej kwalifikacji uczestników do wniosku należało dołączyć Kartę pomiaru niezależności funkcjonalnej wg zmodyfikowanych kryteriów oceny FIM (stanowiącej załącznik 7 do Programu), którą uzupełniał lekarz rodzinny/ lekarz rehabilitacji medycznej/ fizjoterapeuta/pielęgniarka.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach zajmował się organizacją naboru w ramach Programu. Pracownicy Działu Usług Opiekuńczych dokonywali weryfikacji wniosków, na podstawie których kwalifikowali uczestników. Wykonanie zadania zostało zlecone Podgrodzkiemu Domowi Seniora prowadzonemu przez Szczecińskie Stowarzyszenie „Złoty Wiek” w ramach realizacji zadania publicznego. W ramach Programu wsparciem objęto 4 osoby. Całkowity koszt zadania wyniósł 8064,16 zł, z czego 6464,13 stanowiło dofinansowanie z Programu, a 1600,03 zł wkład własny

2. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

W szczególnej sytuacji, kiedy osoba ze względu na bardzo zły stan zdrowia wymaga całodobowej opieki, a pomocy takiej w miejscu zamieszkania zapewnić nie można, podejmowane są działania mające na celu umieszczenie tej osoby w domu pomocy społecznej. Jest to zadanie, które w bardzo istotny sposób obciąża budżet gminy dlatego kierowanie osób do DPS następuje po wyczerpaniu wszystkich możliwości tutejszego Ośrodka. Wielokrotnie osoby kierowane do domów pomocy społecznej to osoby nie mające pomocy i opieki ze strony bliskich i rodziny, które nie są w stanie funkcjonować w swoim miejscu zamieszkania.

W 2020 roku w domach pomocy społecznej przebywało 71 mieszkańców Gminy Police. Łączny koszt poniesiony w 2020 roku przez Gminę na pokrycie kosztów pobytu w domach pomocy społecznej wyniósł **1 946 893 zł**. Natomiast średni miesięczny koszt ponoszony przez Gminę na opłacenie pobytu 1 osoby w domu pomocy społecznej w 2020 r. wyniósł **2.723 zł** (wzrost w porównaniu z rokiem 2019 wyniósł 1%). Należy zwrócić uwagę, że z roku na rok koszt pobytu mieszkańców w domach pomocy

¹Zgodnie z art. 5 i 62 ww. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172, z późn. zm.).

społecznej ulega wzrostowi. Ośrodek dokonuje wszelkich starań aby w ramach postępowań zobowiązywać członków rodzin do pokrywania kosztów odpłatności za pobyt w DPS. W tym celu podpisywana jest coraz większa liczba umów na odpłatność. Jednak należy zwrócić uwagę, że zapotrzebowanie na umieszczenie osób w domach pomocy społecznej stale rośnie, ponieważ zgodnie z art. 54 ust 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

W poniższej tabeli przedstawiono wydatki na domy pomocy społecznej w ostatnich latach.

ROK	LICZBA OSÓB	KWOTA W ZŁ	ŚREDNI KOSZT MIESIĘCZNY w zł (ponoszony przez Gminę)
2010	33	602.009	1.786
2011	41	770.877	1.880
2012	40	903.484	2.007
2013	44	883.044	2.044
2014	46	1.065.858	2.098
2015	49	1.184.381	2.149
2016	54	1.369.047	2.259
2017	59	1.366.405	2.285
2018	65	1.542.354	2.429
2019	65	1.885.795	2.671
2020	71	1.946 893	2.723

Z przedstawionej analizy danych wyraźnie wynika, iż wydatki ponoszone przez Gminę na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców umieszczonych w domach pomocy społecznej nadal są bardzo wysokie. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że dynamika starzenia się społeczeństwa wymaga od Gminy planowania środków na tę formę wsparcia.

3. ZASIŁKI OKRESOWE

Jednym ze świadczeń pomocy społecznej realizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach jest zasiłek okresowy.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (aktualnie 701 zł);
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny (aktualnie 528 zł x liczba członków rodziny).

W 2020 roku dla 105 osób i rodzin wypłacono 461 świadczeń w formie zasiłków okresowych na łączną kwotę 163 996 zł, z czego 9660 zł to środki własne gminy, natomiast kwota 154 336 zł stanowiła dotację z budżetu państwa na dofinansowanie zadania gminy.

Poniższy wykres obrazuje udział środków własnych z budżetu gminy i dotacji z budżetu centralnego przeznaczonych na realizację zasiłków okresowych.

W poniższej tabeli przedstawiona została realizacja zasiłków okresowych w 2020 roku.

Zasiłek	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe – ogółem:	461	163 996	105	158
w tym przyznane z powodu:				
bezrobocia	213	75 220	68	101
długotrwałej choroby	189	68 976	45	56
niepełnosprawności	59	19 800	15	25

4. PROGRAM RZĄDOWY „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU” NA LATA 2019-2023

W roku 2020 kontynuowany był Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu”, na lata 2019 – 2023. Program został ustanowiony Uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. i wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. Program ten przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form: posiłek, świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych. Wsparcie przysługuje osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium

dochodowe w wysokości 150% kryterium o którym mowa w art. 8 w/w ustawy tj. dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej. Wsparcie takie będzie przysługiwało również osobom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art.7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.

Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Takie rozwiązanie daje bowiem większą kontrolę nad jakością kupowanych produktów, z których przygotowywane są posiłki, oraz nad procesem ich przygotowywania. Celem Programu jest również zapewnienie wsparcia finansowego organom prowadzącym publiczne szkoły podstawowe, w tym szkołom artystycznym realizującym kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, w organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach.

Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z powyższym gmina może udzielać wsparcia w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności osobom spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium tylko w przypadku uchwalenia stosownej uchwały. W związku z tym Gmina Police Uchwałą Nr III/10/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 7 grudnia 2018 r. podwyższyła kryterium dochodowe do wskazanego poziomu. Ponadto zgodnie z art. 96 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej nie żąda się zwrotu wydatków za udzielony posiłek albo świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych. Dodatkowo na podstawie Uchwały Nr III/11/2018 Rady Miejskiej w Policach z dnia 7 grudnia 2018 r. podwyższono do 200% wysokość kryterium dochodowego kwalifikującego do pomocy lub w formie posiłku produktów żywnościowych, za którą również nie żąda się zwrotu wydatków.

W związku z powyższym pomoc udzielana jest w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Na realizację tego zadania przyznawana jest dotacja z budżetu centralnego na dofinansowanie zadań własnych w zakresie dożywiania. W 2020 roku dotacja ta wynosiła **194 937,50 zł**, natomiast z budżetu gminy w ramach programu na dożywianie wydatkowano kwotę **55 322,70 zł**. Łącznie na dożywianie w ramach Programu w 2020 roku wydano kwotę **250 260,20 zł**.

Ponadto poza programem wydatkowano ze środków własnych gminy kwotę **5073,90 zł** na pokrycie kosztów posiłków dla dzieci z rodzin, w których kryterium dochodowe wynosiło pomiędzy 150% a 200% (666 posiłków).

Porównanie udziału środków własnych gminy i środków budżetu państwa w ciągu ostatnich 4 lat zaprezentowano w poniższej tabeli.

PROGRAM „Posiłek w szkole i w domu”			
ROK	DOTACJA	ŚRODKI WŁASNE	OGÓŁEM
2016	453 000	164 969	617 969
2017	404 960	117 801	522 761

2018	315 253	84 791	400 044
2019	235 865	63 464	299 329
2020	194 937,50	55 322,70	250 260,20

W 2020 r. programem, zarówno w postaci pokrycia kosztu zakupu posiłków, jak i pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup żywności objęto łącznie 538 osób.

Należy podkreślić, że w okresie pandemii zamknięto placówki edukacyjne, a tym samym stołówki szkolne. W tym okresie dzieci nie miały możliwości spożywania posiłków w szkole. W związku z powyższym na ten okres przyznana została pomoc w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Z analizy danych wynika, że liczba osób korzystających z pomocy w formie posiłków dla dzieci i młodzieży w szkołach uległa zmniejszeniu. Niewątpliwie na taką sytuację wpływ ma, zarówno polityka prorodzinna państwa, która stwarza możliwości do usamodzielnienia się od systemu pomocy społecznej, ale także działania w ramach pracy socjalnej ukierunkowane na właściwe planowanie budżetu domowego świadczeniobiorców.

W poniższej tabeli przedstawione zostały informacje dotyczące kosztów poniesionych tytułem wypłacania świadczeń pieniężnych (zasiłek celowy) na zakup żywności w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Wyszczególnienie		PROGRAM „Posiłek w szkole i w domu”	
		Ogółem	w tym na wsi
Koszt zasiłków celowych (w zł)		176 520	28 720
w tym	środki własne	28 270	5 040
	dotacja	148 250	23 680
Liczba rodzin, którym przyznano decyzją zasiłek celowy		258	43
Liczba osób w rodzinach		517	92
Liczba zasiłków celowych przyznanych w ramach Programu		914	136

Ogółem, na dożywianie w 2020 roku Ośrodek wydatkował kwotę **255 334,10 zł**, z czego 194 937,50 zł stanowiło dofinansowanie z budżetu państwa w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, natomiast 60 396,60 zł to środki własne z budżetu Gminy.

5. PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA

W roku sprawozdawczym, OPS w Policach uczestniczył w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2020.

Pomoc w ramach programu kierowana jest do osób i rodzin o niskich dochodach, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających przesłanki określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej /np. bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub

wielodzietność, bezdomność/, których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej.

Natomiast od 26 listopada 2020 r. zmieniono kryteria kwalifikowalności osób do statusu najbardziej potrzebujących, w zakresie kryterium dochodowego. Ustalono, że dochód nie może przekraczać 220% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 1542,20 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1 161,60 zł dla osoby w rodzinie.

W celu realizacji tego programu Ośrodek współpracował z Parafialnym Zespołem Caritas w Policach. Zadaniem OPS było kwalifikowanie osób potrzebujących i wydawanie skierowań do otrzymania pomocy rzeczowej w formie żywności. Wydawanie paczek żywnościowych odbywało się cyklicznie, w terminach wskazywanych na bieżąco przez poszczególne punkty dystrybucji żywności (Caritas przy Parafii św. Kazimierza w Policach). W okresie funkcjonowania Podprogramu od 1 sierpnia 2019 do 30 czerwca 2020 wydano 176 skierowań dla rodzin liczących łącznie 341 osoby.

6. ZASIŁKI CELOWE

Jednym z zadań Gminy o charakterze obowiązkowym jest przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych. Zasiłek celowy jest świadczeniem pieniężnym zależnym od kryterium dochodowego. Zgodnie z art. 39 ustawy o pomocy społecznej przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Ponadto osobom bezdomnym i innym osobom niemającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne oraz w formie biletu kredytowanego.

Zasiłek celowy może być również przyznany w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego niezależnie od dochodu przez okres do 2 miesięcy od dnia, w którym osoba objęta kontraktem socjalnym, w trakcie jego realizacji stała się osobą zatrudnioną.

Zgodnie z zapisami w art. 40 zasiłek celowy może być również przyznany osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej. Świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

W myśl ustawy o pomocy społecznej w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany **specjalny zasiłek celowy** w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

Z pomocy w formie specjalnych zasiłków celowych korzystają głównie osoby starsze: emeryci i renciści. Otrzymują oni niskie świadczenia z ZUS-u, które wprawdzie przekraczają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej, lecz nie zabezpieczają podstawowych potrzeb bytowych. W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wypłat zasiłków celowych w latach 2017 – 2020.

Rok	zasiłek celowy			w tym: specjalny zasiłek celowy		
	liczba osób	kwota w zł	średnia wysokość zasiłku celowego na osobę w ciągu roku	liczba osób	kwota w zł	średnia wysokość zasiłku celowego na osobę w ciągu roku
2017	744	801 490	1 077 zł	308	216 686	704 zł

2018	680	815 653	1 199 zł	282	243 756	870 zł
2019	568	508 586	895zł	244	159 822	655 zł
2020	434	331 315	763 zł	165	72 842	441 zł

7. PODSUMOWANIE ZADANIA ZLECONE I ZADANIA WŁASNE

Od kilku lat zaobserwować można stopniowy spadek liczby rodzin, którym udzielano pomocy w formie świadczeń finansowych z pomocy społecznej. Z analizy danych przeprowadzonej w tutejszym Ośrodku wynika, że zaistniałą sytuację generuje wiele czynników m.in. programy wspierające rodziny, które wpłynęły na poprawę sytuacji finansowej tych rodzin. Ponadto należy zwrócić uwagę, że wpływ na zaistniałą sytuację ma praca pracowników socjalnych w kierunku usamodzielnienia klientów Ośrodka ale także aktualny rynek pracy, który daje możliwość zatrudnienia w wielu branżach przemysłowych.

Statystyki w Powiatowym Urzędzie Pracy w Policach wskazują, że stopa bezrobocia w roku 2020 w powiecie polickim miała wskaźnik rosnący. W styczniu 2020 roku wynosiła 3,9 %, natomiast na koniec 2020 r. wzrosła do 5,0 %. Na koniec roku sprawozdawczego zarejestrowane były 1661 osoby, z czego 920 stanowiły kobiety, przy czym prawo do zasiłku miało 194 osób, w tym 114 kobiet. Można przypuszczać, że wzrost bezrobocia w 2020 r. był wynikiem braku zatrudnienia związanym z rozprzestrzenianiem się wirusa Covid 19.

W poniższym zestawieniu tabelarycznym przedstawiona została rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w formie świadczeń finansowych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LATA			
	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ogółem	1037	964	904	771
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1316	1214	1 111	913
Liczba osób w rodzinach	1867	1697	1 512	1209
	W tym			
- w ramach zadań własnych	1031	957	897	765

liczba osób w rodzinach	1858	1688	1502	1202
- w ramach zadań zleconych	12	11	14	9
liczba osób w rodzinach	16	15	19	10

V. GŁÓWNE PROBLEMY KLIENTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Sytuacje społeczne, w których jednostka lub grupa społeczna z różnych powodów nie są w stanie samodzielnie funkcjonować, wymagają od pracownika socjalnego dużego nakładu pracy. Jednym z elementów tej pracy jest sporządzenie diagnozy mającej na celu wybór kierunków oddziaływania (na osobę, grupę, środowisko) oraz odpowiednich środków (materialnych i pozamaterialnych) aby zmobilizować jednostkę, grupę, środowisko do podjęcia działań w celu zmian.

Należy zaznaczyć, że problemy wykluczenia społecznego oraz marginalizacji niektórych kręgów społecznych prowadzą do powstawania obszarów biedy i ubóstwa. W takich społecznościach trudno zmobilizować osoby do działania i zmotywować do poprawy dotychczasowej sytuacji życiowej. Młodzi ludzie często powielają wzorce swoich rodziców, kończą naukę na szkole podstawowej i swoje pierwsze kroki kierują do ośrodków pomocy społecznej w celu uzyskania pomocy finansowej. Nie widzą rozwiązań dla własnych problemów, są negatywnie nastawieni na zmiany. Sytuacja ta jest wynikiem dziedziczenia negatywnych zachowań, a tym samym generuje udział kolejnych pokoleń w korzystaniu z systemu pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 11) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 12) alkoholizmu lub narkomanii;
- 13) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 14) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zauważyć można, że od wielu lat najczęstszymi powodami ubiegania się osób lub rodzin o pomoc były: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W roku 2020, podobnie jak w roku 2019 najważniejszym powodem ubiegania się o pomoc finansową klienci wskazywali **długotrwałą i ciężką chorobę**, natomiast analizy z poprzednich lat wskazywały, że głównym problemem pojawiającym się wśród osób korzystających z pomocy finansowej było ubóstwo. Należy zwrócić uwagę, że mimo funkcjonowania systemu ubezpieczeń zdrowotnych obserwujemy stopniowy wzrost zapotrzebowania na pomoc finansową w celu dofinansowania do zakupu leków. Z informacji zebranych od klientów wynika, że ich koszt jest niewspółmiernie wysoki do dochodów jakie posiadają osoby i rodziny, a tym samym przekracza ich możliwości finansowe. Na uwagę zasługuje fakt, że osoby schorowane, po dokonaniu opłat mieszkaniowych i zakupie żywności wielokrotnie nie posiadają wystarczających funduszy na pokrycie kosztów leczenia. Z tego powodu do tutejszego Ośrodka zgłosiło się 478 rodzin, co stanowi 62 % ogółu klientów OPS. Jednocześnie należy zaznaczyć, że nadal istotną przyczyną trudnej sytuacji życiowej klientów Ośrodka jest ubóstwo, które podobnie, jak w latach poprzednich jest jednym z głównych powodów ubiegania się o pomoc finansowa z tutejszego Ośrodka. W tej grupie znalazło się 399 osób, stanowiąc tym samym 52 % ogółu osób korzystających ze wsparcia finansowego. Kolejnym znaczącym problemem występującym wśród osób i rodzin ubiegających się o świadczenia materialne z tutejszego Ośrodka jest niepełnosprawność. Z tego powodu, z pomocy skorzystało 301 klientów (39% ogółu). Niepełnosprawność w znacznym stopniu ogranicza możliwości poprawy sytuacji bytowej w jakiej osoby się znalazły, co w konsekwencji skutkuje pozostawaniem w kręgu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Należy zwrócić uwagę, że powodem, który nadal jest ważną przyczyną trudności życiowych klientów OPS jest bezrobocie. W tym przypadku 164 osób zgłosiło się o pomoc, stanowiąc tym samym 21% ogółu osób korzystających ze wsparcia.

Kolejnym powodem trudnej sytuacji życiowej osób zgłaszających się po pomoc finansową do tutejszego Ośrodka jest bezdomność. Powstaje ona wskutek zbiegu różnych okoliczności życiowych. Zauważyć można, że bezdomność może być zarówno konsekwencją nieszczęśliwych zdarzeń ale także wynikiem uzależnień, biernością zawodową oraz niechęcią do zmiany stylu życia. Należy podkreślić, że zjawisko bezdomności na przestrzeni ostatnich lat ulega systematycznemu zwiększeniu. W roku 2020 z powodu bezdomności do Ośrodka zgłosiło się 109 osób, a zatem 14% wszystkich osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Bardzo istotną informacją, jaką wykazała analiza danych tutejszego Ośrodka jest tendencja spadkowa w przypadku rodzin wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W tej grupie znalazło się 79 rodzin, co daje 10% ogółu osób korzystających z pomocy (w roku 2019 rodzin takich było 114). W przypadku tych rodzin najczęściej zauważalnymi problemami są konflikty wynikające z zaburzeń więzi rodzinnych między małżonkami lub dziećmi, trudności szkolne dzieci, przestępczość małoletnich, a także dewiacje zachowań i funkcji rodziny. Do bezradności rodzin natomiast prowadzą w większości przypadków uzależnienia (alkoholizm, narkomania), które narastają w warunkach minimalnej aktywności zawodowej i społecznej, a także wówczas kiedy uzależnienia pełnią funkcję ucieczki od problemów życia codziennego. Praca socjalna z rodzinami przy wsparciu asystentów rodziny spowodowała zmniejszenie liczby rodzin z powyższym problemem.

Należy zaznaczyć, że w przypadku rodzin korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka, problemy z którymi zgłaszają się osoby/ rodziny, mają charakter wielowymiarowy i wielokrotnie praca nad poprawą sytuacji rodzinnej trwa latami.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	% do ogółu rodzin korzystających z pomocy materialnej
		ogółem	w tym: na wsi		
UBÓSTWO	1	399	88	607	52

SIEROCTWO	2	0	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	109	6	112	14
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	29	7	156	3,76
W TYM WIELODZIETNOŚĆ	5	24	6	143	3,11
BEZROBOCIE	6	164	43	315	21
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	301	69	427	39
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	8	478	99	601	62
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK-WYCH. I PROWADZENIA GOSP.DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	79	10	263	10
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	57	5	175	7,40
RODZINY WIELODZIETNE	11	11	1	58	1,43
PRZEMOC W RODZINIE	12	1	0	2	0,13
ALKOHOLIZM	13	36	10	46	4,66
NARKOMANIA	14	0	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	15	10	2	10	1,30
ZDARZENIE LOSOWE	16	1	1	2	0,12
SYTUACJA KRYZYSOWA	17	3	1	5	0,39

Pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka wykonują szereg czynności służbowych aby docierać do osób najbardziej potrzebujących. W tym celu ściśle współpracują ze środowiskiem lokalnym, a przede wszystkim z przedstawicielami rad osiedlowych, sołectkich, a także z przedstawicielami innych instytucji. Umożliwia to bezpośrednie docieranie do osób wymagających pomocy i wsparcia. Należy zwrócić uwagę, że wszystkie działania tutejszego Ośrodka można określić jako system asekuracji i wyprzedzania w stosunku do osób zagrożonych ubóstwem. Osoby korzystające z pomocy społecznej mogą uzyskać pomoc zarówno w formie finansowej ale również wsparcie i motywację w kierunku przezwyciężenia zaistniałych trudności.

W 2020 r. długotrwała lub ciężka choroba to najczęściej pojawiający się problem, z którym borykali się klienci tutejszego Ośrodka. Tak, jak już zaznaczono powyżej, problem wynika z wysokich kosztów leczenia. Klienci zgłaszają się o pomoc w celu dopłaty do leków lub pokrycia w całości kosztów ich zakupu. Pracownicy przeprowadzając wywiady zauważają, że koszt życia tych rodzin znacznie przekracza ich

możliwości finansowe. Osoby schorowane, żeby nie popadać w zadłużenie w pierwszej kolejności pokrywają opłaty związane z utrzymaniem mieszkania, pozostałe środki jakimi dysponują wystarczają im na skromne życie, natomiast brakuje funduszy na zakup leków. W tej sytuacji swoje kroki kierują do Ośrodka z prośbą o udzielenie pomocy na ten cel.

Innym ważnym problemem występującym w dużym natężeniu wśród klientów Ośrodka jest ubóstwo. Pozostawanie w ubóstwie często spowodowane jest brakiem pracy, niskimi świadczeniami emerytalno-rentowymi, a w przypadku zatrudnienia, niskimi poborami w przeliczeniu na wszystkich członków rodziny. Na zjawisko ubóstwa składa się szereg problemów społecznych. Wymienić tu można m.in. bezrobocie, uzależnienia, a także długotrwałą chorobę czy niepełnosprawność. Należy zaznaczyć, że ubóstwo, ze wszystkimi swoimi konsekwencjami wyznacza kręgi, z których rekrutują się klienci pomocy społecznej. Jedną z przyczyn generujących problem ubóstwa jest pozostawanie bez pracy. Tu należy wskazać, że w przypadku osób z problemem bezrobocia działania pracowników socjalnych nie ograniczają się jedynie do wypłaty świadczeń finansowych na zaspokojenie potrzeb życiowych. Wsparcie jest zdecydowanie szersze i dotyczy wielu aspektów życia osób bezrobotnych i ich rodzin. Konieczne jest prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej, ukierunkowanej nie tylko na osobę bezrobotną, ale również na wsparcie całej rodziny. Ma to w konsekwencji doprowadzić do poprawy relacji panujących między jej członkami. W pierwszej fazie praca socjalna z bezrobotnym zmierza do zmiany jego nastawienia wobec samego siebie oraz podniesienia samooceny na tyle, żeby poczuł się potrzebny. Pracownik socjalny ma rozbudzić możliwości tkwiące w osobie potrzebującej wsparcia, zachęcić ją do podjęcia starań o poprawę własnej sytuacji życiowej. Natomiast w ramach reintegracji zawodowej zadaniem pracownika socjalnego jest mobilizowanie bezrobotnego do aktywnego poszukiwania pracy, podnoszenia kwalifikacji lub nawet zmiany zawodu; wspieranie go w szukaniu zatrudnienia, doradzanie, gdzie należy szukać ofert i jak poruszać się na rynku pracy.

Pracownik socjalny, pomagając klientowi, stara się wpłynąć na zmianę jego zachowania. Ma do dyspozycji środki w postaci: zasiłków okresowych, celowych, ofertę szkoleń, proponowany jest udział w projektach realizowanych przez tutejszy Ośrodek oraz inne instytucje wspierające osoby wykluczone, oferty pracy, w tym prace społecznie-użyteczne i roboty publiczne.

Problemem społecznym, jaki zauważyć można realizując zadania w zakresie pomocy społecznej to problemy pojawiające się we współczesnej rodzinie. Brak czasu, nieumiejętne gospodarowanie środkami finansowymi, brak umiejętności rozwiązywania trudnych spraw, a także brak umiejętności prawidłowego komunikowania się członków rodziny rodzą konflikty i prowadzą do dysfunkcji wielu rodzin. Pracownicy socjalni intensywnie pracują tworząc system wsparcia dla rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Ponadto, wychodząc naprzeciw potrzebom rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym coraz częściej stosuje się wsparcie asystenta rodzinnego, który współpracuje z rodziną, wspiera i pomaga odbudować więzi rodzinne. Zadaniem asystenta jest stopniowe wyprowadzanie rodziny z kryzysu w jakim się znalazła wskazując drogi rozwiązywania problemów.

W celu wzmocnienia rodzin wykazujących bezradność w wypełnianiu funkcji rodzinnych, Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach realizuje projekty w zakresie podnoszenia kompetencji opiekuńczo - wychowawczych dostosowując tematykę i przekaz odpowiednio do wszystkich potrzebujących wsparcia w tym zakresie.

Innym problemem wymagającym wsparcia pracownika socjalnego jest bezdomność. W tym przypadku działania osłonowe Ośrodka skupiają się na zapewnieniu podstawowych potrzeb bytowych, takich jak miejsce do spania, wyżywienie, dostarczenie odzieży, umożliwienie leczenia (doraźnego i terapii uzależnień), ale także nawiązywanie kontaktów z rodziną, aktywizacja zawodowa, ustalenie uprawnień do renty czy emerytury lub zasiłku z pomocy społecznej oraz pomoc w wyrobieniu dokumentów.

Należy zaznaczyć, że w następstwie zjawisk takich jak: długotrwałe bezrobocie, zwiększająca się ilość rodzin dysfunkcyjnych, niewydolnych wychowawczo, bezradność społeczna, zwiększająca się liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków zaobserwować można stopniową marginalizację tych grup społecznych, co w konsekwencji prowadzi do wykluczenia społecznego.

Kategorią, do której odnoszą się cele pomocy społecznej to przede wszystkim potrzeby życiowe osób i rodzin. Jest też oczywiste, że zaspokojenie potrzeb wymaga pewnych środków, których osoby i rodziny

nie posiadają. Środki te (praca socjalna, poradnictwo, różne formy świadczeń) znajdują się w dyspozycji pomocy społecznej.

Podsumowując, należy zaznaczyć, że duża liczba i złożoność problemów społecznych wymagała i wymaga od Ośrodka nie tylko wsparcia w formie pomocy materialnej, ale przede wszystkim podejmowania działań zapobiegających zjawisku marginalizacji osób i rodzin korzystających z systemu wsparcia pomocy społecznej.

Jednocześnie zaznaczyć należy, że w związku z wybuchem epidemii, w 2020 r. pracownicy socjalni mieli utrudnioną pracę ze względu na przestrzeganie obostrzeń związanych z zapobieganiem i rozprzestrzenianiem się wirusa Covid 19.

Zgodnie z art. 15o. ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, dotyczącym ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej w przypadku przyznawania świadczeń, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej wprowadzono następujące zmiany:

- przyznanie świadczeń, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, w szczególności osobie lub rodzinie, które zostały poddane kwarantannie w związku z podejrzeniem zakażenia lub choroby zakaźnej, nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, a ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej może nastąpić na podstawie:

- 1) rozmowy telefonicznej z pracownikiem socjalnym, oraz
- 2) dokumentów lub oświadczenia, o których mowa w art. 107 ust. 5b ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej, a także ich kopii, w tym elektronicznych, uzyskanych od osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc lub
- 3) informacji udostępnionych przez podmioty, o których mowa w art. 105 tej ustawy.

Ponadto, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej doprecyzowało wytyczne w zakresie osób korzystających ze stałych form pomocy, u których nie nastąpiła zmiana danych. W tym przypadku aktualizacji wywiadu nie sporządza się, pomimo upływu ustalonego terminu. W takim przypadku aktualizacje rodzinnego wywiadu środowiskowego sporządza się niezwłocznie po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

Natomiast w każdym przypadku, kiedy ustawa o pomocy społecznej wymaga przeprowadzenia wywiadu lub jego aktualizacji możliwe będzie zastosowanie art. 15 o wskazanej wyżej ustawy.

Pomoc społeczna rozumiana jest przede wszystkim jako pomoc drugiemu człowiekowi poprzez osobisty kontakt z osobą/rodziną potrzebująca wsparcia. W roku 2020 r., z uwagi na obostrzenia panujące w kraju, osobisty kontakt z osobami potrzebującymi wsparcia był bardzo ograniczony. Jednak na uwagę zasługuje fakt, że nasza jednostka podjęła wszystkie czynności, aby każda osoba potrzebująca wsparcia i pomocy, takie wsparcie i pomoc uzyskała. Podczas trwania epidemii pracownicy socjalni i asystenci rodziny wykonywali swoje obowiązki służbowe nienagannie, odwiedzali osoby i rodziny w miejscu ich zamieszkania, zachowując reżim sanitarny. Sytuacje te, dotyczyły, zarówno działań interwencyjnych z zakresu konfliktów rodzinnych, czy przemocy ale także pracy socjalnej świadczonej na innych płaszczyznach życia społecznego.

VI. TYPY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ

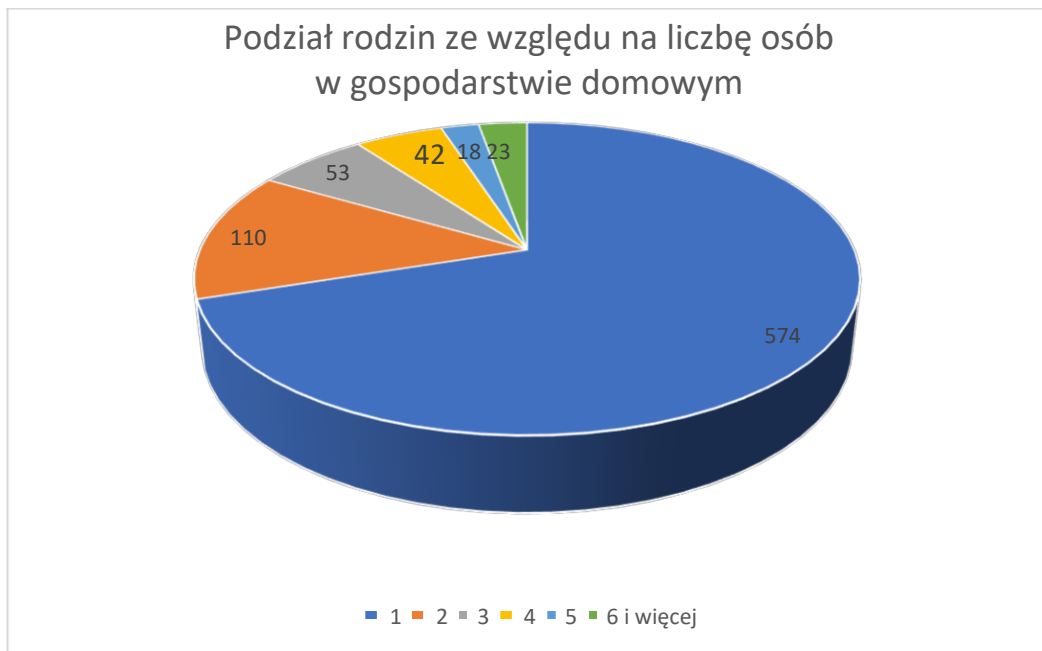
W poniższej tabeli przedstawiona została klasyfikacja rodzin w podziale na liczbę osób w rodzinie. Należy zwrócić uwagę, że wśród osób korzystających z pomocy społecznej 771 rodzin korzystało ze wsparcia finansowego wraz z pracą socjalną, natomiast 49 osoby objęte były wyłączną pracą socjalną. W sumie rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej było 820.

W przedstawionym zestawieniu zauważyć można, że największą liczbę osób korzystających z pomocy społecznej (574 os.) stanowią osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe. To aż 70% ogółu osób korzystających ze wsparcia tutejszego Ośrodka. Analizując typologię rodzin, należy zwrócić uwagę, że najliczniejszą grupę stanowią emeryci i renciści, którzy liczą 281 osób. Ponadto w grupie tej znajduje się najwięcej osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwo domowe, bo aż 221.

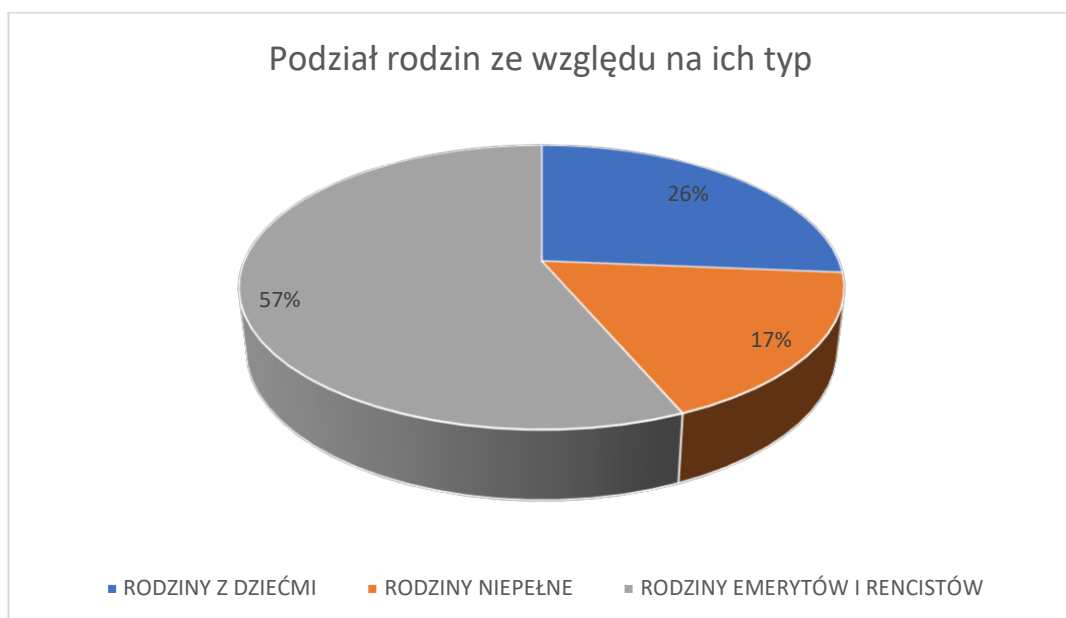
Z przedstawionych danych wynika, że to osoby samotne mają największe trudności z samodzielnym utrzymaniem się. W tej grupie znajdują się osoby schorowane, które nie mają możliwości poprawy swojej sytuacji materialno - bytowej, a po uregulowaniu opłat związanych z utrzymaniem mieszkania, wykupieniu leków nie mają wystarczających funduszy na zabezpieczenie swoich potrzeb .

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI		
RODZINY OGÓŁEM		1	820	163	1361
o liczbie osób	1	2	574	117	574
	2	3	110	21	220
	3	4	53	10	159
	4	5	42	6	168
	5	6	18	5	90
	6 i więcej	7	23	4	150
W TYM: RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM		8	131	23	517
o liczbie dzieci	1	9	38	9	97
	2	10	51	6	185
	3	11	19	4	91
	4	12	17	2	99
	5	13	3	1	18
	6	14	2	1	17
	7 i więcej	15	1	0	10
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM		16	86	9	289
o liczbie dzieci	1	17	29	4	65
	2	18	30	3	96
	3	19	16	0	68
	4 i więcej	20	11	2	60
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM		21	281	48	356
o liczbie osób	1	22	221	38	221
	2	23	50	7	100
	3	24	8	3	24
	4 i więcej	25	2	0	11

W poniższym wykresie przedstawiono podział rodzin z wyszczególnieniem liczby osób w danym gospodarstwie domowym. Zauważalne jest, że najwięcej rodzin korzystających z pomocy, to te, które prowadzą jednoosobowe gospodarstwo domowe, na kolejnym miejscu są rodziny dwuosobowe. Najmniej rodzin jest o liczbie 5 oraz 6 i więcej osób.

Poniższy wykres przedstawi procentowy udział rodzin z dziećmi, rodzin niepełnych oraz rodzin emerytów i rencistów w stosunku do wszystkich gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej.

VII. PRACA SOCJALNA

Praca socjalna jest niepieniężnym świadczeniem pomocy społecznej i zgodnie z ustawą świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Działania w ramach pracy socjalnej prowadzone są:

- 1) osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
- 2) ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Należy zaznaczyć, że pomoc społeczna oparta jest przede wszystkim na prowadzeniu pracy socjalnej. Do jej realizacji wykorzystuje się metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Jednocześnie nadmienić trzeba, że praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Z definicji pracy socjalnej wynika, że powinna się kierować dobrem człowieka uwzględniając jego możliwości i potencjał w oparciu o pracę z indywidualnym przypadkiem, pracę grupową czy też pracę ze społecznością lokalną.

Działania te wymagają od pracownika socjalnego stałego rozwoju. Jego rola na przełomie lat w znaczny sposób uległa zmianie. W świetle ustawy o pomocy społecznej rośnie zapotrzebowanie na model pracownika socjalnego jako osoby kompetentnej, wykształconej, posiadającej umiejętności: metodologiczne i społeczne, ale także umiejętności związane ze stosowaniem wiedzy z zakresu prawa, podejmowania decyzji i szybkiej interwencji społecznej oraz umiejętności przewidywania i realizacji długotrwałych działań ukierunkowanych na cele pomocy społecznej. Pracownik socjalny powinien posiadać także zdolności animacyjne, umożliwiające pracę w środowisku lokalnym. Do tych umiejętności zaliczyć należy umiejętność aranżowania i inspirowania współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i samopomocowymi. Pracownik socjalny nie skupia się jedynie na osobie/rodzinie ale na całej przestrzeni, która go otacza. Praca socjalna to pewien system działań ukierunkowanych na wspieranie osób w kryzysie przy ich aktywnym uczestnictwie.

Pracownik socjalny podejmując pracę z rodziną kieruje się następującymi zasadami:

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu:

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny:

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności.

Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości:

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu:

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach poprzez działania pracowników socjalnych kształtuje wizerunek współczesnej pomocy społecznej. W związku z tym od wielu lat tutejszy OPS nie jest postrzegany jako instytucja wypłacająca jedynie świadczenia pieniężne. Jest traktowany jako partner w działaniach, jako strona w rozwiązywaniu problemów społecznych. Zmiana wizerunku jest wynikiem pracy całego zespołu pracowników socjalnych. To dzięki ich wiedzy, doświadczeniu zawodowemu, a także zaangażowaniu się w zmiany, rozwój pracy socjalnej na terenie naszej Gminy jest stale widoczny.

Należy również nadmienić, że w dniu 20.01.2020 r. weszła w życie *Ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych*, której celem jest zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług. Utworzenie i prowadzenie centrum należy do zadań własnych gminy o charakterze fakultatywnym.

Centrum można utworzyć poprzez przekształcenie funkcjonującego w gminie Ośrodka Pomocy Społecznej, jednak związane jest z dodatkowymi nakładami finansowymi. Zadania, które wskazuje ww. ustawa w znacznym stopniu realizowane są przez tutejszy Ośrodek. OPS skutecznie pracuje w ramach organizowania społeczności lokalnej. Kadra, zatrudniona w Ośrodku przygotowana jest do realizacji działań środowiskowych i umacniania więzi społecznych, współpracuje z innymi jednostkami i organizacjami w celu skutecznego pomagania i wspierania osób i rodzin najbardziej potrzebujących.

Utworzenie Centrum Usług Społecznych związane jest przeprowadzeniem diagnozy potrzeb i społeczności lokalnej, co jest kosztownym elementem całego przedsięwzięcia. Nadmienić należy, że tutejszy Ośrodek, w 2018 r. przeprowadził badania dotyczące zasobów i potrzeb mieszkańców Gminy Police i na bazie powyższych badań realizuje zadania.

W związku z wejściem w życie Ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, Ośrodek Pomocy Społecznej planuje stopniowe wprowadzanie zmian organizacyjnych w strukturze Ośrodka. W 2020 r. w Dziale Pracy Socjalnej, wyodrębniony został zespół do wyłącznej pracy socjalnej. Zespół ten został powołany w celu bezpośredniego kontaktu z osobami zarówno objętymi wsparciem pomocy społecznej, ale także dla ogółu społeczeństwa Gminy. Dodatkowo zespół ten będzie koordynował pracę związaną z aktywizowaniem środowiska lokalnego.

W 2020 r. pracą socjalną objętych zostało 114 rodzin, z czego 65 objętych było pracą socjalną w połączeniu z pomocą materialną, natomiast 49 rodzin skorzystało z wyłącznej pracy socjalnej. Należy zaznaczyć, że była to praca z indywidualnym przypadkiem (osobą/rodziną).

Jednocześnie należy zaznaczyć, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach w ramach pracy socjalnej, organizował również **pomoc dla osób pozostających w kwarantannie lub izolacji domowej**. Pomoc obejmowała w szczególności zabezpieczenie osób rodzin w artykuły żywnościowe, leki oraz pomoc w zorganizowaniu opieki nad psem. Organizacja pomocy dla osób w kwarantannie/izolacji domowej opierała się na ścisłej współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach z Parafialnym Zespołem Caritas w Policach oraz z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Policach. W ramach świadczonej pomocy **32 osoby zostały objęte wsparciem**.

Ponadto należy zaznaczyć, że pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej reagowali na wszelkie zgłoszenia i sygnały ze środowiska dotyczące niepokojącej sytuacji w rodzinie, trudnej sytuacji osób starszych i samotnych, osób bezdomnych czy niepełnosprawnych. W celu zapewnienia kompleksowego wsparcia i pomocy osobom i rodzinom tutejszy Ośrodek współpracuje z przedstawicielami wielu instytucji. Są to m.in. funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Policach, pielęgniarki środowiskowe, pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi, pracownicy Straży Miejskiej, pracownicy Zespołu ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka wykonują szereg czynności służbowych, aby docierać do osób najbardziej potrzebujących. W tym celu ściśle współpracują ze środowiskiem lokalnym, a przede wszystkim z przedstawicielami rad osiedlowych, sołectkich, a także z przedstawicielami innych instytucji. Umożliwia to bezpośrednie docieranie do osób wymagających pomocy i wsparcia.

Praca socjalna to nieustanna gotowość do niesienia pomocy oraz stałe wspieranie osób i rodzin w dążeniu do rozwiązywania problemów. Należy jednak zwrócić uwagę, że oprócz osób chcących zmienić swoją sytuację, gotowych do podjęcia działań w kierunku poprawy swojej dotychczasowej sytuacji pracownik socjalny napotyka w swojej pracy klientów, którzy w pomocy społecznej określani są mianem „klient trudny”. To osoby, które nie wykazują chęci współpracy, są negatywnie nastawione na zmiany, które przybierają postawę roszczeniową, a pomoc społeczną traktują jako jedyną formę utrzymania. W tym przypadku pracownik socjalny ma utrudnione działanie. Z jednej strony klient kwalifikuje się do pomocy zgodnie z zapisami w ustawie, jednak z drugiej nie wykazuje chęci do działania w kierunku przezwyciężenia trudności życiowych. Praca socjalna wymaga wówczas zwiększonych działań

mających na celu wydobycie potencjału jednostki i zmobilizowanie jej do podjęcia kroków w celu dokonania życiowych zmian.

Mając na uwadze zapisy w ustawie o pomocy społecznej należy zaznaczyć, że jednym z nadrzędnych celów pomocy społecznej jest reintegracja społeczna i zawodowa świadczeniobiorców. Pokonanie trudnych sytuacji życiowych jest możliwe przy współpracy klientów pomocy społecznej z pracownikiem socjalnym. Narzędziem, które przewiduje taką współpracę jest kontrakt socjalny.

VIII. KONTRAKT SOCJALNY

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć **kontrakt socjalny** z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą między osobą ubiegającą się o pomoc, a pracownikiem socjalnym. Umowa ta określa uprawnienia i zobowiązania stron do podejmowania działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Ponadto kontrakt określa sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów klientów pomocy społecznej poprzez wzmocnienie ich aktywności i samodzielności zarówno społecznej, jak i zawodowej. Zawarcie kontraktu powinno być poprzedzone szeregiem czynności oraz opracowaniem diagnozy, która pozwoli określić sytuację danej osoby czy rodziny. Niezwykle ważna w tym zakresie jest ocena możliwości osób czy rodzin korzystających z pomocy społecznej, ich chęć do podjęcia kroków w kierunku usamodzielnienia. Kontrakt socjalny jest instrumentem mającym na celu wzmocnienie aktywności życiowej i zawodowej klientów pomocy społecznej. Jednocześnie należy zaznaczyć, że odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymanie jego postanowień przez osobę albo rodzinę może stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W 2020 roku pracownicy socjalni Ośrodka zawarli 169 kontraktów socjalnych, z czego 141 kontraktów zawartych było w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji (część A), natomiast 28 w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (część B).

IX. ASYSTENT RODZINY

Przeobrażenia jakie przechodzi współczesna rodzina, która napotyka coraz więcej zagrożeń i zjawisk kryzysowych, wielokrotnie doprowadzają do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych. W praktyce można zauważyć, że rodzina zdeorganizowana przestaje spełniać przypisane jej funkcje i zadania w ramach zarówno społeczności lokalnej, jak i w ramach społeczeństwa globalnego. Zanikają bądź ulegają ograniczeniu jej podstawowe funkcje socjalizacyjne, wychowawcze, emocjonalno – ekspresyjne i kulturalne.

Zauważyć można, że rodziny, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności wychowawczych, a tym samym zaniedbują swoje obowiązki względem dzieci, często wymagają zwiększonych działań ze strony instytucji pomocowych. Działania te powinny być ukierunkowane na poprawę zdolności funkcjonowania tych rodzin. W takich przypadkach oprócz pracy socjalnej, którą wykonuje pracownik socjalny niezbędne jest wsparcie asystenta rodziny. Asystent współpracuje z rodziną, wspiera i pomaga odbudować więzi rodzinne. Ponadto jego zadaniem jest również stopniowe wyprowadzanie rodziny z kryzysu w jakim się znalazła, wskazując drogi rozwiązywania problemów. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązuje asystenta do udzielania rodzicom indywidualnych konsultacji wychowawczych oraz motywowania ich do brania udziału w zajęciach grupowych mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich oraz rozwijania umiejętności z zakresu funkcji wychowawczych i społecznych. Zgodnie z tymi zapisami asystent powinien być blisko rodziny, wspierać ją w codziennych trudnościach. Do zadań asystenta należą także: pomoc

rodzinie w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, motywowanie do aktywizacji społecznej i zawodowej oraz mobilizowanie członków rodziny do podejmowania działań mających na celu poprawę ich sytuacji.

W 2020 r. wsparciem asystenta rodziny objętych zostało **52 rodzin** (w rodzinach tych było łącznie 127 dzieci) wykazujących problemy opiekuńczo – wychowawcze.

W roku sprawozdawczym Ośrodek zatrudniał 3 asystentów rodziny na umowę o pracę.

Należy zaznaczyć, że w 2020 r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło program pn. „Program asystent rodziny na rok 2020”, którego celem było wzmocnienie asystentów rodziny w systemie wspierania rodziny, w tym realizacji przez asystenta rodziny wsparcia, o którym mowa w art. 8 ust. 2 i 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ministerstwo zwróciło szczególną uwagę na to, że asystenci rodziny to grupa profesjonalistów, która w znaczący sposób i w znacznej liczbie aktywnie wspiera rodziny z dziećmi, w tak trudnym czasie epidemii choroby COVID–19. Wykonywanie zadań w czasie pandemii stanowiło dla tej grupy pracowników służb społecznych niezwykle wyzwanie, które wiązało się ze zmianą dotychczas stosowanych metod pracy i dostosowania ich do nowej sytuacji wymagającej społecznego dystansu. Z samej swojej natury praca asystenta rodziny polega na świadczeniu osobistego wsparcia, zatem sytuacja pandemii wymagała kreatywności i radykalnej zmiany sposobu wykonywania zadań.

W sytuacji funkcjonowania kraju w warunkach epidemii Covid-19, zauważając wkład pracy asystentów rodziny w wykonywanie swoich zadań w warunkach szczególnie trudnych, obarczonych również zwiększonym ryzykiem zachorowania, celem Programu ministra właściwego ds. rodziny jest docenienie pracy asystentów rodziny poprzez przyznanie asystentowi jednorazowego dodatku do wynagrodzenia w wysokości 1700 zł. W tym celu Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach pozyskał środki w wysokości 5100 zł. Jednocześnie należy zaznaczyć, że wydatki poniesione na zatrudnienie asystentów rodziny w 2020 r. wyniosły łącznie **177 051,46 zł**, z czego 171 951,46 stanowiły środki z budżetu Gminy, natomiast 5100 zł to środki pozyskane z Funduszu Pracy w ramach „Programu Asystent rodziny na rok 2020”.

Z analizy danych przeprowadzonych w tutejszym Ośrodku wynika, że liczba rodzin, w których występują problemy opiekuńczo wychowawcze stale rośnie, a tym samym rośnie zapotrzebowanie na zatrudnianie asystentów rodziny. To właśnie ich funkcja, w połączeniu z pracą socjalną pracowników socjalnych, jest nieodłącznym działaniem w celu przezwyciężania trudności życiowych tych rodzin. To właśnie w oparciu o pracę asystenta, rodziny te wychodzą z kryzysu. Jest to proces długotrwały, wymagający zaangażowania i umiejętności rozpoznawania problemów. Jednak asystent rodziny, który jest „w środku problemów rodzinnych” jest w stanie wraz z członkami tych rodzin wypracować model rodziny prawidłowo funkcjonującej w społeczeństwie.

X. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE POLICE NA LATA 2017 – 2026

Podstawowym dokumentem w planowaniu skutecznego i sprawnego rozwiązywania problemów społecznych na poziomie Gminy jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dokument ten uwzględnia kwestie i problemy społeczne wynikające z potrzeb mieszkańców i jest niezbędnym elementem planowania lokalnej polityki społecznej.

Strategia to przede wszystkim określenie Misji, która odnosi się bezpośrednio do założeń przyjętych w trakcie tworzenia dokumentacji strategicznej. Jej założenia to:

1. Skuteczne aktywizowanie mieszkańców Gminy Police zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz dążenie do integracji społecznej, wspierania rodzin, a także zintegrowania wszelkich działań w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej.
2. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z potrzeb społecznych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych winna być skuteczna i opierająca się na nowatorskich projektach opartych o partnerstwo publiczno – prywatne i publiczno – społeczne.

Potrzeba opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z kilku przesłanek. Po pierwsze jest to prawny obowiązek nałożony na samorząd gminny i powiatowy.

W przypadku gminy zadanie tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych określa art. 17 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., który stanowi, iż do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Po drugie, przyjęcie przez samorząd Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej. Cele polityki społecznej to:

- bezpieczeństwo socjalne, które obejmuje zapewnienie dochodów i usług w sytuacji wystąpienia ryzyka socjalnego (choroba, inwalidztwo, starość, śmierć, bezrobocie, bezdomność),
- inwestycja w człowieka, tworzenie równych szans rozwoju ludzi, kształcenie młodego pokolenia, promocja zatrudnienia,
- pokój społeczny, który jest podstawą stabilizacji życiowej ludzi, współpracy w osiąganiu celów, tolerancji różnic między ludźmi. Wartość pokoju społecznego rośnie wraz z osiągnięciem dobrobytu i stabilizacji politycznej,
- akcentowanie życia rodzinnego, czyli powrót do wartości związków między ludźmi poczucie bezpieczeństwa na podstawie więzi emocjonalnych i uczuciowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police stanowi integralną część Strategii Rozwoju dla Gminy Police do roku 2020 roku oraz jest próbą odpowiedzi na pytanie, jakie działania należałoby podjąć, by społeczność zamieszkująca Gminę Police mogła skutecznie uczestniczyć procesie rozwiązywania problemów społecznych aby zaspokajać swoje potrzeby i realizować własne scenariusze życiowe w nawiązaniu do przyjętych kierunków rozwoju gminy.

Należy zaznaczyć, że cele Strategii ściśle wpisują się w działania, które realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach. OPS podejmuje działania, których efektem jest aktywizacja ludzi i grup społecznych w kierunku tworzenia społecznej wspólnoty. Ponadto tutejszy Ośrodek pracuje metodą organizowania społeczności lokalnej, a tym samym działania ukierunkowane są na kształtowanie oraz budowanie relacji i więzi społecznych.

XI. ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Pęd życia, brak czasu oraz znieczulica na sprawy drugiego człowieka to główne problemy naszej codzienności. Ludzie nie odczuwają przynależności do określonej zbiorowości, nie chcą wzmacniać więzi z otoczeniem, izolują się i są obojętni na potrzeby innych. Jeżeli dodatkowo w takim otoczeniu występują problemy społeczne takie jak: ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm itp. środowiska te zostają spychane poza margines życia społecznego, co w rezultacie powoduje wykluczenie społeczne. Aby nie dopuścić do takiej sytuacji ważne jest wzmocnienie wzajemnych relacji w środowisku. Niezbędna jest także jego aktywizacja. Ważną rolę odgrywa tu pracownik socjalny, który poprzez angażowanie mieszkańców do działania na rzecz otoczenia staje się siłą napędową danej społeczności. Pracując w środowisku, istotne jest nie tylko zaangażowanie mieszkańców określonego terenu ale współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie danej społeczności lokalnej.

Pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka opracowali i wdrożyli w życie system rozwiązań dotyczących aktywizowania lokalnej społeczności z uwzględnieniem osób wykluczonych bądź marginalizowanych społecznie. Reagują na potrzeby sygnalizowane przez środowisko lokalne, inicjują działania adekwatne do zgłaszanych potrzeb, pozyskują partnerów do działań projektowych. Praca ze społecznością obejmuje:

- pomaganie ludziom z danego terenu w decydowaniu, planowaniu i podejmowaniu działań aby wyjść naprzeciw własnym potrzebom - przy wsparciu płynącym z dostępnych źródeł zewnętrznych;
- wspomaganie służb lokalnych w tym, aby stały się bardziej efektywne, użyteczne i dostępne dla tych, których potrzeby starają się brać pod uwagę;
- uwzględnianie - w planowaniu swoich działań na rzecz ludzi - wzajemnych zależności występujących pomiędzy różnymi służbami;

- przewidywanie koniecznych przekształceń tak, aby przy ciągle zmieniających się warunkach móc wyjść naprzeciw nowym potrzebom społecznym.

Wdrażanie OSL, jako jednego z przyjętych działań pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w środowisku lokalnym, jest procesem związanym ze zmianami i rozwojem wewnątrz instytucji, jak i jej otoczenia. Nieustannie podejmowane są wysiłki aby Ośrodek stał się instytucją o charakterze animacyjnym, mobilizującym i aktywizującym. Na przestrzeni ostatnich lat zauważyć można wiele pozytywnych zmian, które nastąpiły w samych pracownikach, instytucji ale przede wszystkim w społeczności lokalnej.

Zasięg oddziaływań Ośrodka obejmuje również inne grupy docelowe, nie będące klientami pomocy społecznej, co w efekcie sprawia, że działania kierowane są do środowiska lokalnego rozumianego całościowo. Ma to istotne znaczenie dla integracji społeczności lokalnej.

Należy zwrócić uwagę, że aktywizacja sił społecznych może prowadzić do podniesienia aktywności osób marginalizowanych oraz zwiększenia ich udziału w życiu społecznym. Ważnym celem powyższej aktywizacji jest przewyciężanie konsumpcyjnego nastawienia do pomocy społecznej poprzez rozbudzanie sił w jednostce, ukierunkowując ją na twórczy udział w dokonujących się przemianach.

Analizując realizowane dotychczas projekty i podejmowane inicjatywy w środowisku lokalnym, można stwierdzić, iż współpraca z instytucjami, organizacjami, samorządem lokalnym i lokalnymi przedsiębiorcami, z roku na rok coraz lepiej się układa. Zdecydowana większość instytucji rozumie celowość podejmowanych działań. Nakład pracy i zaangażowanie w organizację różnych przedsięwzięć, ze strony poszczególnych instytucji i organizacji jest zróżnicowany. Jednak coraz więcej osób chce uczestniczyć w działaniach środowiskowych na zasadach partnerskiej współpracy. Tym bardziej, iż wspólne działanie to także rozłożenie obowiązków, mniejsze koszty, możliwość zaprezentowania swoich ofert, co zdecydowanie przekonuje większą liczbę osób. Dzięki podtrzymywaniu przez pracowników Ośrodka partnerskiej współpracy coraz większa liczba osób inaczej postrzega pracę Ośrodka, lepiej rozumie istniejące problemy społeczne i osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.

XII. PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W POLICACH

W pracy metodą środowiskową niezwykle ważne jest rozbudzanie sił społecznych, czyli taka aktywizacja środowiska lokalnego, aby wszystkie siły mobilizować do wspólnego działania na rzecz konkretnego celu. Przykładem powyższej metody jest realizacja projektów, które wymagają wsparcia społeczności lokalnej na rzecz określonej grupy potrzebujących.

Działania tutejszego Ośrodka kreują postawy wyrozumiałości i tolerancji, a także podwyższają świadomość mieszkańców w zakresie problemów społecznych.. Poprzez działania środowiskowe, OPS postrzegany jest w społeczeństwie lokalnym jako partner do realizacji celów zmierzających do niwelowania problemów społecznych. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach wypracował skuteczny model partnerstwa pomiędzy jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego, a organizacjami trzeciego sektora. Dzięki podejmowanym wspólnie działaniom w środowisku lokalnym widoczne są trwałe zmiany np. uaktywnienie mieszkańców, wdrożenie nowych inicjatyw, integracja i aktywizacja lokalnych organizacji i instytucji. Należy zaznaczyć, że każda podejmowana przez Ośrodek inicjatywa poprzedzona jest spotkaniami z mieszkańcami. To właśnie podczas spotkań obywatelskich uzgadniane są zarówno szczegóły projektowe, jak i pomysły mieszkańców.

Praca w ramach środowiska lokalnego, to przede wszystkim spotkania z ludźmi, to inicjowanie wspólnoty oraz systemu lokalnego wsparcia. Projekty, które realizowane były w latach ubiegłych, nie mogły się odbyć ze względu na obostrzenia tj. dystans społeczny oraz zakaz zgromadzeń. Wiele projektów realizowanych w ramach organizowania społeczności lokalnej skierowanych było do osób starszych, które są grupą najbardziej narażoną na izolację społeczną. Mimo pandemii, Ośrodek Pomocy Społecznej aktywnie uczestniczył w budowaniu społecznych więzi i kształtowaniu wspólnoty między mieszkańcami poprzez udział w następujących projektach i programach:

1. PROGRAM WSPIERAJ SENIORA - SOLIDARNOŚCIOWY KORPUS WSPARCIA

W 2020 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach był bezpośrednim realizatorem programu „Wspieraj Seniora- solidarnościowy korpus wsparcia”, który miał na celu ochronę osób starszych, w związku z rozprzestrzenianiem się i zapobieganiem COVID 19.

Głównym założeniem Programu była pomoc w dostarczeniu niezbędnych produktów do domu seniora, by ograniczyć konieczność wychodzenia osób starszych na zewnątrz podczas pandemii, ze względu na ich bezpieczeństwo. Program realizowany był od 20 października do 31 grudnia 2020 r. Procedura korzystania z pomocy w ramach programu „Wspieraj Seniora” w Gminie Police:

KROK 1

1. Osoba starsza w wieku 70 lat i więcej, która zdecydowała się pozostać w domu w związku z utrzymującym się stanem epidemii dzwoni na ogólnopolską infolinię uruchomioną w ramach programu Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów.

22 505 11 11

Infolinia działała od poniedziałku do niedzieli w godzinach 08:00-21:00.

2. Senior mógł bezpośrednio zadzwonić do Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach pod numer telefonu 91 42 43 840 w godzinach 7:30-15:30 (poniedziałki), 7:00-15:00 (wtorek-piątek). KROK 2

1. W przypadku zgłoszenia Seniora przez infolinię, osoba przyjmująca zgłoszenie przekazywała prośbę o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach przez system Centralnej Aplikacji Statystycznej.

2. W przypadku bezpośredniego kontaktu Seniora z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Policach został on przekierowany do pracownika socjalnego z Grupy „Wspieraj Seniora”.

KROK 3

1. Pracownik socjalny/wolontariusz z grupy „Wspieraj Seniora” Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach kontaktował się telefonicznie z Seniorem, weryfikował zgłoszenie i ustalał usługę wsparcia, która miała polegać w szczególności na dostarczaniu zakupów, zgodnie ze wskazanym zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze i środki higieny osobistej.

2. Podczas rozmowy telefonicznej z pracownikiem socjalnym/wolontariuszem OPS Police Senior otrzymał następujące informacje:

- imię i nazwisko pracownika socjalnego/wolontariusza, który będzie świadczył pomoc oraz numer telefonu

- „hasło” którym będzie się posługiwał Senior i pracownik socjalny/wolontariusz

- termin wizyty pracownika socjalnego/wolontariusza tj. data i godzina

KROK 4

- do Seniora przychodził pracownik socjalny/wolontariusz OPS Police. Podawał „hasło”, przed wejściem do mieszkania, imię i nazwisko oraz pokazywał legitymację służbową/identyfikator. W związku z zachowaniem zasad bezpieczeństwa pracownik socjalny/wolontariusz wyposażony był w środki ochrony osobistej tj. maseczka ochronna, rękawiczki jednorazowe, płyn do dezynfekcji. Pracownik socjalny/wolontariusz w miarę możliwości zachowywał bezpieczny dystans.

- Senior przekazywał listę zakupów pracownikowi socjalnemu/wolontariuszowi OPS Police lub wspólnie w mieszkaniu spisywano potrzebne artykuły oraz/lub określano zadania do wykonania (np. opłacenie rachunków, wyjście z psem na spacer).

- w przypadku pomocy w formie zrobienia zakupów, wykupienia leków, opłacenia rachunków Senior przekazywał pracownikowi socjalnemu/wolontariuszowi pieniądze na zgłoszone potrzeby. W tym celu Pracownik socjalny/wolontariusz i Senior spisywali oświadczenie. KROK 5

- Pracownik socjalny/wolontariusz OPS Police dostarczał zakupy w możliwie najszybszym terminie.

- Pracownik socjalny/wolontariusz OPS Police rozliczał się z Seniorem z dokonanych zakupów.

- Pracownik socjalny/wolontariusz OPS Police ustalał z Seniorem dalszą współpracę w zakresie świadczenia pomocy.

Z programu mogły skorzystać osoby po 70 roku życia. W szczególnych przypadkach pomoc mogła być udzielona osobie przed 70. życia. Szczególne sytuacje oznaczały brak możliwości zapewnienia niezbędnych potrzeb wynikających ze stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i społecznej osoby. Ocena stanu sytuacji i udzielenia wsparcia osobie potrzebującej należała do decyzji Ośrodka Pomocy Społecznej. Z programu nie mogły skorzystać osoby, które już otrzymywały wsparcie w ramach usług opiekuńczych, czy specjalistycznych usług opiekuńczych. Udzielenie pomocy w ramach Programu nie było zależne od kryterium dochodowego ani nie było przyznawane na drodze administracyjnej.

W ramach programu osobom starszym dostarczane były artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej. Koszty zakupów pokrywał Senior. Osoba wspierająca seniora mogła również wykonywać (nieodpłatnie) czynności związane z codziennym funkcjonowaniem, np. sprawy urzędowe (jeżeli zakres tych usług nie wymagał upoważnienia od Seniora lub udostępnienia danych wrażliwych), wyprowadzenie psa, itp. Zakres usług na rzecz osoby starszej był ograniczony tzw. dystansem sanitarnym.

Należy zaznaczyć, że w przypadku, kiedy senior zgłosił się bezpośrednio do Ośrodka, taka pomoc również była realizowana w ramach programu.

W ramach programu „Wspieraj Seniora” objętych zostało pomocą **10 seniorów**.

2. WIGILIA DLA OSÓB SAMOTNYCH

Od wielu lat Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach organizuje spotkanie Wigilijne dla osób samotnych, starszych, schorowanych z terenu Gminy Police. Coroczne spotkania są wpisane w wieloletnią tradycję Ośrodka, jednak z powodu pandemii, w 2020r. zmianie uległa formuła wsparcia. Z powodu obostrzeń epidemiologicznych, w trosce o bezpieczeństwo naszych podopiecznych, zrezygnowaliśmy z organizacji spotkania wigilijnego i przygotowaliśmy paczki świąteczne. W dniu 18 grudnia 2020r. pracownicy socjalni i opiekunki domowe Ośrodka z zachowaniem bezpieczeństwa i reżimu sanitarnego dostarczyli paczki świąteczne do osób najbardziej potrzebujących. Do wspólnej akcji włączyli się również wolontariusze ze szkolnej grupy „Pomagacze” Szkoły Podstawowej Nr 8 w Policach pod kierunkiem pedagoga szkolnego Pani Iwony Włodarskiej. Paczki świąteczne otrzymało 60 osób starszych, schorowanych, samotnych z terenu Gminy Police. W tym trudnym dla nas wszystkich czasie, uśmiech naszych podopiecznych oraz moc dobrych życzeń wzbudziły ogromną radość i satysfakcję z niesienia pomocy drugiemu człowiekowi. Należy podkreślić, że o naszych podopiecznych pamiętają także inne instytucje, które co roku wspierają tę świąteczną inicjatywę. Wśród nich jest Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Policach, który organizuje Pracowniczą Akcję Społeczną „Bardziej odpowiedzialni” i wspierają osoby samotne, schorowane znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej oraz Szkoła Podstawowa Nr 3 w Policach pod kierunkiem pedagoga szkolnego Pani Moniki Fryszkowskiej.

W ramach współpracy z instytucjami udało się zorganizować wsparcie dla 3 seniorów znajdujących się w trudnej sytuacji.

3. WIGILIA DLA OSÓB BEZDOMNYCH

W dniu 24 grudnia 2020r. w Schronisku dla Osób Bezdomnych w Policach prowadzonym przez Stowarzyszenie „Feniks” zorganizowane zostało „Spotkanie wigilijne” dla osób bezdomnych. Organizacja uroczystości odbyła się dzięki współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Policach ze Stowarzyszeniem „Feniks” oraz w ramach realizacji projektu „Własna przestrzeń=samodzielność” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WZ 2014-2020. Od wielu lat obserwujemy, jak ważny dla mieszkańców Schroniska jest okres Świąt Bożego Narodzenia. Nastrój, wspólnie spędzone chwile oraz tradycyjne potrawy świąteczne wzbudzają w nich wzruszenie i wspomnienia własnych świąt. W tym roku z powodu epidemii, osoby bezdomne nie mogły spędzić świąt w tradycyjny sposób, jednak wiedząc, że ten świąteczny czas jest dla mieszkańców Schroniska niezwykle ważny, podjęto inicjatywę przygotowania Świąt w bezpieczny dla nich sposób. W świetlicy Schroniska ustawiono odświętnie przygotowany stół, z którego każdy mieszkaniec mógł częstować się

wigilijnymi potrawami, a w tle rozbrzmiewały kolędy. W spotkaniu wigilijnym uczestniczyło ok. 100 osób.

4. PROJEKTY WSPÓŁFINANSOWANE Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO 2014-2020

W 2020 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach realizował gminny projekt pt. „**Własna przestrzeń=samodzielność**” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014- 2020”. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Powiatem Polickim i wpisuje się w Oś VII Włączenie społeczne, Działanie 7.6, Typ 3. Wsparcie dla świadczenia i rozwoju usług w mieszkaniach chronionych i wspomaganych polegające na tworzeniu miejsc pobytu w nowo tworzonych lub istniejących w mieszkaniach chronionych lub wspomaganych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Projekt skierowany jest do 60 bezdomnych K/M z Gminy Police i 6 matek z 10 małoletnimi dziećmi.

W ramach projektu przewiduje się utworzenie 14 nowych miejsc w 5 nowych mieszkaniach chronionych. Mieszkania zlokalizowane będą na terenie Gminy Police. Głównym zadaniem projektu jest reintegracja społeczna osób bezdomnych, matek z małoletnimi dziećmi, remont i wyposażenie mieszkań chronionych oraz praca socjalna z osobami bezdomnymi.

Zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach projektu, jest praca socjalna z Uczestnikiem projektu na podstawie zawartego kontraktu socjalnego, którego celem jest określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. Do pracownika socjalnego należy również : opracowanie i realizacja programu wychodzenia z bezdomności dla Gminy Police - prowadzenie dokumentacji (m.in. wywiady środowiskowe, kontrakty socjalne), opracowanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności, stanowiących formę kontraktu zawieranego w porozumieniu z Uczestnikiem, dostosowanym do jego indywidualnych potrzeb, współpraca z trenerem w mieszkaniu chronionym zatrudnionym w Schronisku Feniks.

W związku z powyższym, Uchwałą Nr XX/198/2020 Rady Miejskiej w Policach z dnia 26 maja 2020 r. przyjęto do realizacji Program Wychodzenia z Bezdomności na lata 2020-2025.

Program Wychodzenia z Bezdomności ma na celu zwiększenie szans na uzyskanie samodzielności życiowej osób bezdomnych poprzez działania na wielu płaszczyznach życia społecznego i zawodowego. Jego głównym założeniem jest stworzenie warunków do aktywnego udziału w życiu społecznym poprzez wzrost kompetencji w tym zakresie. Styl życia jaki prowadzą osoby bezdomne często ogranicza ich prawidłowe funkcjonowanie w życiu społecznym. Brakuje im odpowiednich nawyków, wzorców i umiejętności. W tym celu uruchomione zostanie poradnictwo specjalistyczne, obejmujące usługi psychologiczne, doradcy zawodowego, trenera, prawnika oraz terapeuty ds. uzależnień. Ponadto osoba bezdomna otrzyma wsparcie w formie pracy socjalnej. Takie indywidualne podejście do problemów z jakimi boryka się osoba bezdomna umożliwi sprawne i skuteczne działania zmierzające do usamodzielnienia się, a tym samym pozwoli na stopniową realizację Programu Wychodzenie z Bezdomności.

Ponadto, Program ma na celu ukierunkowanie oraz wsparcie zmierzające do integracji osób bezdomnych ze społecznością lokalną. Dlatego jednym z działań realizowanych w ramach Programu będzie skierowanie osób bezdomnych do nowo tworzonych mieszkań chronionych, gdzie zapewnione zostanie wsparcie trenera. Osoba skierowana do mieszkania chronionego podpisze umowę na użytkowanie mieszkania w okresie realizacji Programu.

Tak kompleksowe wsparcie osób bezdomnych zwiększy ich szanse na usamodzielnienie oraz na integrację ze środowiskiem lokalnym.

W celu realizacji powyższych działań osoba bezdomna zostanie objęta Indywidualnym Programem Wychodzenia z Bezdomności, polegającym na wspieraniu osoby bezdomnej w rozwiązywaniu jej problemów życiowych, w szczególności rodzinnych i mieszkaniowych oraz pomocy w uzyskaniu

zatrudnienia. Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności zostanie opracowywany przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej wraz z osobą bezdomną i będzie podlegał zatwierdzeniu przez Dyrektora Ośrodka. Ponadto Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności będzie uwzględniał sytuację osoby bezdomnej oraz zapewniał szczególne wspieranie osobie aktywnie uczestniczącej w wychodzeniu z bezdomności. Przy realizacji Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności wykorzystane zostaną trzy metody pracy socjalnej:

- praca z indywidualnym przypadkiem,
- metoda grupowa,
- środowiskowa praca socjalna.

Zadania w ramach Programu będą realizowane na terenie Schroniska dla osób bezdomnych oraz w miejscach wyznaczonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach.

W 2020r. Programem Wychodzenia z Bezdomności objętych zostało **28 osób bezdomnych, w tym 8 osób zamieszkało w mieszkaniach chronionych**. Mieszkania chronione wyposażone zostały z uwzględnieniem podstawowych potrzeb. Jednocześnie należy zaznaczyć, że zgodnie z założeniami, w projekcie zaplanowano udział osób z niepełnosprawnościami. W związku z tym, w jednym z mieszkań świadczone są usługi opiekuńcze. Do zadań opiekunki należy między innymi: 1. pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym dotyczących: a) przemieszczania się, b) utrzymania higieny osobistej, c) ubierania się, d) sprzątanania, e) zakupów i przygotowywania posiłków, f) załatwiania spraw osobistych; 2) realizacji kontaktów społecznych przez umożliwienie osobie: a) utrzymywania więzi rodzinnych, b) uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej. **Z usług opiekuńczych w ramach projektu w 2020 roku skorzystały 3 osoby.**

Osoby biorące udział w projekcie, miały możliwość uczęszczania na spotkania indywidualne oraz grupowe z: psychologiem, terapeutą ds. uzależnień oraz doradcą zawodowym oraz prawnikiem. Ponadto każdy z uczestników projektu był objęty wsparciem z zakresu integracji społecznej, a także miał możliwość brania udziału w działaniach wspierających aktywność w mieszkaniu.

XIII. WSPÓŁPRACA

Rozwój Gminy Police, a także propagowanie działań mających na celu integrację środowiska lokalnego sprawia, że współpraca sektorów: publicznego, społecznego i prywatnego ma ogromne znaczenie. Jednostki samorządu terytorialnego w Policach biorą czynny udział w animowaniu środowiska lokalnego ale także w propagowaniu działań zmierzających do niwelowania problemów społecznych.

Jednym z istotnych problemów społecznych wynikających z analizy danych Ośrodka jest bezrobocie. Z przeprowadzonych badań wynika, że osoby bezrobotne i bierne zawodowo jako powód swojego pozostawania bez pracy wskazują m.in.: brak doświadczenia zawodowego, brak odpowiedniego wykształcenia oraz brak kwalifikacji zawodowych. Ponadto wskazują problemy zdrowotne (w tym niepełnosprawność), a także obowiązek sprawowania opieki nad osobami zależnymi – najczęściej małymi dziećmi, ale także chorymi członkami rodziny. Inne przeszkody wskazane przez badanych to uzależnienia, zadłużenie komornicze, a także niechęć podjęcia pracy.

W celu aktywizowania osób bezrobotnych, a tym samym zwiększenia ich możliwości na rynku pracy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach od wielu lat kontynuuje współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Policach. W tym celu w dniu 07.01.2020 r. podpisane zostało porozumienie dotyczące prac społecznie użytecznych na rok 2020.

Ponadto w 2020 r. Ośrodek kontynuował również współpracę ze Stowarzyszeniem „SOS dla Rodziny” w ramach Centrum Integracji Społecznej. Porozumienie zawarte zostało w 2017 r. na czas nieokreślony. Współpraca w kierunku niwelowania problemów społecznych dotyczy także uzależnień oraz przemocy. W tym zakresie Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Biurem Przeciwdziałania Narkomanii oraz Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy.

1. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Jednym ze świadczeń dla osób bezrobotnych wynikających z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy są prace społecznie użyteczne. Odbywają się one przy współpracy Urzędu Miejskiego w Policach, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy oraz jednostek organizacyjnych gminy (m.in.: szkoły, przedszkola, żłobek, biblioteka). Prace społecznie użyteczne są formą aktywizacji tych bezrobotnych, którzy nie mają prawa do zasiłku. Mają im zapewnić choćby minimalne środki do życia i pobudzić aktywność zawodową. Ponadto istotnym celem jest także przełamanie tkwiących w osobach długotrwale bezrobotnych barier psychologicznych poprzez przywrócenie wiary w możliwość poprawy własnej sytuacji, wzrost samooceny i wyrobienie nawyków niezbędnych do funkcjonowania w „roli pracownika”.

W roku 2020 prace społecznie użyteczne wykonywane były w okresie od lutego do listopada.

Miejsca pracy zabezpieczono w 24 instytucjach i jednostkach pomocniczych z terenu gminy Police, w których przygotowano 36 miejsc pracy. Prace społecznie użyteczne wykonywały ogółem 24 osoby.

Osoby w ramach prac społecznie użytecznych pracowały w różnych jednostkach gminnych w wymiarze 10 godzin tygodniowo (reguluje to ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

Wykonywały prace porządkowe, gospodarcze lub biurowe – w zależności od potrzeb i własnych umiejętności. Kwota wypłaconych świadczeń pieniężnych wynosi 348 zł miesięcznie przy przepracowaniu 40 h w miesiącu.

Prace społecznie użyteczne dają możliwość osobom długotrwale bezrobotnym wejścia małymi krokami na rynek pracy, zdobycia doświadczenia i nawyków niezbędnych przy zatrudnieniu. Osoby zatrudnione w ramach prac społecznie użytecznych pozostawały bez pracy nawet po kilka lat, co miało niekorzystnie znaczenie dla ich sytuacji ekonomicznej i rodzinnej. Podjęcie zatrudnienia, nawet krótkotrwałe, po dłuższym okresie bierności zawodowej, dało szansę tym osobom na odnalezienie się na rynku pracy i przywrócenie wiary we własne siły.

2. WSPÓŁDZIAŁANIE Z CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje ze Stowarzyszeniem „SOS dla Rodziny” Centrum Integracji Społecznej „SOS” w celu aktywizacji zawodowej i reintegracji społecznej osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i zawodowej tj. ze względu na swoją sytuację nie mogą własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb bytowych, znajdują się w sytuacji uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Uczestnikami Centrum Integracji Społecznej „SOS” mogą zostać wszystkie osoby w trudnej sytuacji finansowej, zawodowej i życiowej. Oferta Centrum jest skierowana w szczególności do osób:

- bezrobotnych,
- uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapii uzależnień/odwykowej,
- niepełnosprawnych,
- bezdomnych,
- dotkniętych chorobą psychiczną, po leczeniu,
- zwalnianych z zakładów karnych,
- uchodźców, realizujących indywidualny program integracji i innych.

Pracownicy socjalni przed wydaniem skierowania do uczestnictwa w CIS podpisują kontrakty socjalne z osobami będącymi w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W 2020 r. do uczestnictwa w CIS skierowano łącznie 9 osób. Ponadto osobom nieubezpieczonym, w drodze decyzji administracyjnej, przyznawane jest świadczenie niepieniężne w formie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osobę bezrobotną, z którą zawarto kontrakt socjalny. Z tego tytułu w 2020 roku Ośrodek opłacił 72 składek dla 9 osób na łączną kwotę 3. 940 zł.

Skierowane osoby realizują indywidualny program zatrudnienia socjalnego, który obejmuje m.in. udział w warsztatach zawodowych polegający na praktycznych zajęciach przyuczających do zawodu. Pod okiem

instruktorów zawodu uczestnicy CIS mają możliwość udoskonalenia posiadanych umiejętności, pozyskania nowych, dzięki którym zwiększają swoją szansę powrotu na rynek pracy. Ważnym aspektem warsztatów aktywizacji zawodowej jest przystosowanie się uczestników do systematycznego realizowania zadań zawodowych i ponoszenia za nie odpowiedzialności. Natomiast praktyczna nauka zawodu przygotowywała do pracy w grupie hotelarskiej: pomoc kuchacza, kelner, pokojówka.

Osoby, które są uczestnikami Centrum Integracji Społecznej „SOS” otrzymują świadczenie integracyjne w wysokości zasiłku dla bezrobotnych. Za uczestników opłacane są również składki emerytalne i rentowe. Odpowiednio do grupy zawodowej uczestnicy otrzymują odzież ochronną. W Centrum Integracji Społecznej „SOS” zapewniony jest również ciepły posiłek dla wszystkich uczestników. Uczestnictwo w Programie trwa 12 miesięcy i może być przedłużone o kolejne 6 miesięcy.

3. ZINTEGROWANY SYSTEM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Jednym z problemów społecznych wskazanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police są uzależnienia. W celu rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami Gmina Police realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień (alkoholizm i narkomania). W zakresie realizacji powyższych zadań Uchwałą Nr XV/148/2019 Rady Miejskiej w Policach z dnia 19 grudnia 2019 r. przyjęto Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok. Ponadto Uchwałą Nr XV/149/2019 Rady Miejskiej w Policach z dnia 19 grudnia 2019 r. został również przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok.

Zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Gmina Police wspiera finansowo leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu. Ośrodkiem zajmującym się uzależnionymi mieszkańcami Gminy Police jest Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu w Szczecinie ul. Ostrowska 7, w którym mieszkańcy uzyskują pomoc.

Bardzo ważną funkcję w tym zakresie pełni Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która organizuje posiedzenia plenarne oraz posiedzenia Zespołu Motywacyjnego.

Natomiast zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii ujęte zostały w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii, który jest spójny z w Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2012 – 2020 i stanowi część Strategii Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej.

Realizacją Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w zakresie narkomanii zajmuje się Gminne Biuro Przeciwdziałania Narkomanii w Policach (GBPN) ul. Piaskowa 97. W ramach tego Biura działa punkt Informacyjno-Konsultacyjny, w którym odbywają się spotkania indywidualne i rodzinne, przeprowadza się wstępne diagnozy problemowych osób uzależnionych i używających środków psychoaktywnych oraz interwencje kryzysowe.

W 2020 r. realizowany był również **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021**. Jednym z zadań realizowanych w ramach Programu jest działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, do którego należy realizacja procedury Niebieskiej Karty (zgodnie z zadaniami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów) oraz funkcjonowanie Grup Roboczych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach ściśle współpracuje z Punktem Konsultacyjnym działającym przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Biurem Przeciwdziałania Narkomanii. Ponadto współpracuje z Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego organizując spotkania grup roboczych w ramach procedury Niebieskich Kart. Do zadań pracowników należy ustalanie terminów grup roboczych, kontakt z członkami grup roboczych oraz uczestnictwo w procedurach Niebieskich Kart.

Należy zaznaczyć, że z uwagi na pandemię COVID-19, rok 2020 wymagał wprowadzenia nowych rozwiązań i zmian dotychczasowych standardów pracy w realizacji Niebieskich Kart. Obostrzenia wynikające z rozprzestrzeniania się wirusa ograniczyły bezpośrednio spotkania członków grup roboczych zarówno z osobami doświadczającymi przemocy, jak i stosującymi przemoc. Pomimo trudności Ośrodek

Pomocy Społecznej w Policach funkcjonował nieprzerwanie i realizował swoje zadania z zachowaniem reżimu sanitarnego. W sytuacjach szczególnych, interwencyjnych wymagających podjęcia niezwłocznych działań ze strony tutejszego Ośrodka, pracownicy socjalni i asystenci rodziny wykonywali czynności służbowe w środowisku z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i ochrony osobistej. Ustalanie sytuacji osób, rodzin oraz udzielanie wsparcia odbywało się w formie rozmowy telefonicznej. Osoby informowane były o formach wsparcia w postaci teleporad. Prowadzony był również telefoniczny monitoring rodzin, a w szczególnych przypadkach monitorowanie odbywało się poprzez bezpośredni kontakt z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach współpracy instytucjonalnej utrzymywał działania służące zapewnieniu skutecznej ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

XIV. REALIZACJA USTAWY O DODATKACH MIESZKANIOWYCH

Dodatki mieszkaniowe są rodzajem pieniężnego świadczenia publicznoprawnego, przysługującego osobie, która spełnia warunki określone w ustawie o dodatkach mieszkaniowych. Jego celem jest pokrycie z funduszy publicznych części wydatku mieszkaniowego, a więc dla osoby uzyskującej niskie dochody dodatek stanowi rekompensatę pewnej części wydatku poniesionego na opłatę za mieszkanie. Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Dodatek mieszkaniowy przyznaje się osobie spełniającej łącznie 2 kryteria :

- dochodowe – dodatek przysługiwał, jeżeli średni miesięczny dochód na 1 członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku nie przekraczał 175% najniższej emerytury brutto w gospodarstwie jednoosobowym lub 125% najniższej emerytury brutto w gospodarstwie wieloosobowym,
- powierzchniowe – jeżeli powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego, zwana powierzchnią normatywną w przeliczeniu na 1 członka gospodarstwa domowego nie przekraczała odpowiednio: - 35 m² - dla 1 osoby, 40 m² - dla 2 osób, 45 m² - dla 3 osób, 55 m² - dla 4 osób, 65 m² - dla 5 osób, 70 m² - dla 6 osób, a w razie zamieszkania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnią tego lokalu o 5 m².

Najemca jest zobowiązany do samodzielnego pokrycia części wydatku mieszkaniowego. Ta część została określona w ustawie jako procent dochodów bieżących gospodarstwa domowego.

Wysokość dodatku mieszkaniowego stanowi różnicę między określonymi przepisami wydatkami, przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu mieszkalnego, a kwotą stanowiącą:

- 15% dochodów gospodarstwa domowego - w gospodarstwie jednoosobowym,
- 12% dochodów gospodarstwa domowego - w gospodarstwie 2 - 4 osobowym,
- 10% dochodów gospodarstwa domowego - w gospodarstwie 5 - osobowym i większym.

Natomiast jeżeli miesięczny dochód na członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego był równy lub wyższy od 150% kwoty najniższej obowiązującej emerytury, lecz nie przekraczał 175% tej kwoty w gospodarstwie jednoosobowym i 100% najniższej obowiązującej emerytury lecz nie przekraczał 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, wówczas dla celów obliczenia dodatku mieszkaniowego należało przyjąć wydatki poniesione przez osobę otrzymującą dodatek w wysokości:

- 20% dochodów gospodarstwa domowego - w gospodarstwie jednoosobowym,

- 15% dochodów gospodarstwa domowego - w gospodarstwie 2-4 osobowym,
- 12% dochodów gospodarstwa domowego - w gospodarstwie 5-osobowym i większym.

Maksymalna wysokość dodatku mieszkaniowego łącznie z ryczałtem nie może przekraczać 70% wydatków przypadających na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu mieszkalnego. Wysokość dodatku uzależniona była zarówno od dochodu gospodarstwa domowego i powierzchni normatywnej lokalu, jak i od wysokości ponoszonych wydatków mieszkaniowych. Należy przy tym podkreślić, że wydatki mieszkaniowe w rozumieniu ustawy nie stanowią całości opłat mieszkaniowych. Opłaty te pomniejsza się o ubezpieczenie budynku, podatek od nieruchomości, opłaty za wieczyste użytkowanie gruntu, opłaty za gaz przewodowy i energię elektryczną dostarczane do lokalu na cele bytowe.

Dodatek mieszkaniowy przyznawano w drodze decyzji administracyjnej osobom posiadającym tytuł prawny do lokalu na okres 6 miesięcy począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po złożeniu wniosku.

W przypadku stwierdzenia w wyniku przeprowadzonego wywiadu środowiskowego rażącej dysproporcji między niskimi dochodami wykazywanymi w złożonej deklaracji, a faktycznym stanem majątkowym, wskazującym, że jest on w stanie uiszczać wydatki związane z zajmowaniem lokalu mieszkalnego, lub faktyczna liczba osób wspólnie stale zamieszkujących i gospodarujących z wnioskodawcą jest mniejsza niż wykazana w deklaracji o dochodach odmawia się przyznania dodatku mieszkaniowego.

Upoważniony pracownik przeprowadzający wywiad środowiskowy może żądać od wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego złożenia oświadczenia o stanie majątkowym, zawierającego w szczególności dane dotyczące posiadanych ruchomości i nieruchomości oraz zasobów pieniężnych. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania wnioskodawcy. Odmowa złożenia oświadczenia stanowi podstawę do wydania decyzji o odmowie przyznania dodatku mieszkaniowego.

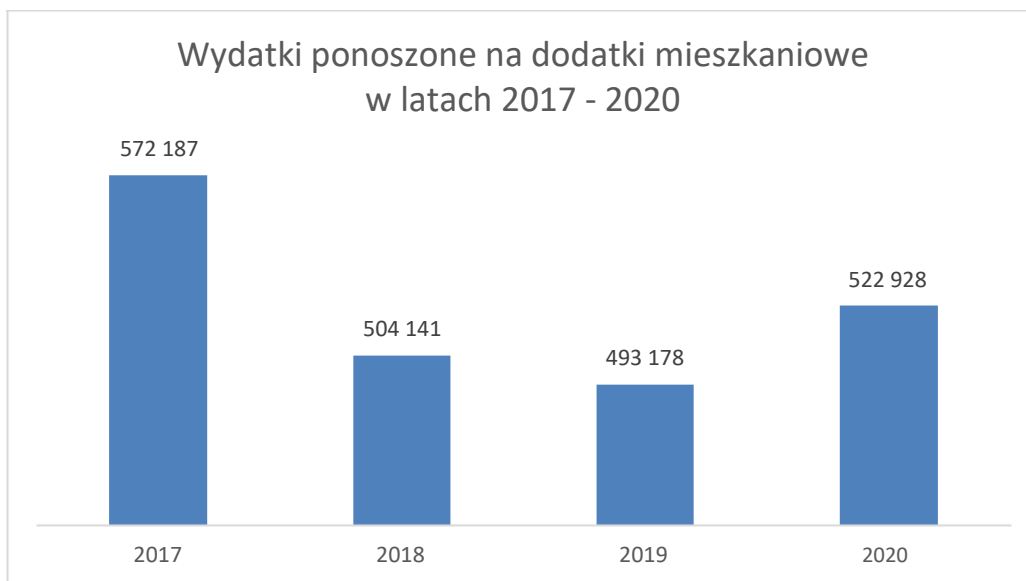
W wypadku stwierdzenia, że osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy, nie opłaca na bieżąco należności za zajmowany lokal mieszkalny, wypłatę dodatku mieszkaniowego wstrzymuje się do czasu uregulowania zaległości. Jeżeli uregulowanie zaległości nie nastąpi w ciągu 3 miesięcy od dnia wydania decyzji wówczas decyzja o przyznaniu dodatku mieszkaniowego wygasa. W wypadku uregulowania należności w terminie dodatek mieszkaniowy wypłaca się za okres, w którym wypłata była wstrzymana. W 2020 roku do tutejszego Ośrodka wpłynęło **429** wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

Wydano 446 decyzji administracyjnych, w tym 28 decyzji odmownych. Dodatki mieszkaniowe przyznane zostały **278** rodzin. Wśród tych rodzin, 40 ubiegały się o dodatek mieszkaniowy po raz pierwszy. Z powodu zgonu wnioskodawcy, sprzedaży mieszkania bądź zmiany miejsca zamieszkania wygaszono 9 decyzji. Na wypłatę dodatków mieszkaniowych wydano łącznie **522 928,56 zł**.

Poniższy wykres przedstawia liczbę wniosków złożonych o przyznanie dodatku mieszkaniowego w latach 2017 – 2020.

Natomiast wydatki ponoszone na wypłatę dodatków mieszkaniowych w latach 2017 – 2020 przedstawiały się następująco:

Poniższa tabela pokazuje jak kształtowała się realizacja dodatków mieszkaniowych w 2020 roku.

Zarządca	Liczba świadczeń	Kwota w zł
S M. "Chemik"	406	84 421,90
S M. "Odra"	684	156 247,30
ZGKiM	1261	266 343,13
Wspólnota Mieszkaniowa „Wkrzańska” Trzebież	12	1 598,76
Wspólnota Mieszk. „Pl. Nieznanego Żołnierza”	8	2 311,84
Wspólnota Mieszkaniowa „Przyjazny Dom”	12	1 102,73
Wspólnota Mieszkaniowa „PLATAN”	3	583,89
Wspólnota Mieszkaniowa Kościuszki 34, Trzebież	12	1 497,49
SM „Nauczyciel”	11	3 288,11
WM „MARON”	2	90,32
WM nr. 2 Police	1	188,01

DOM PRYWATNY (wynajem)	16	5 255,08
Razem	2428	522 928,56

Kwoty wykazane w tabeli zostały przelane bezpośrednio na konta zarządców. Tylko w przypadku „Domu Prywatnego” kwota dodatku wraz z ryczałtem przekazana została bezpośrednio wnioskodawcy. W 2020 roku z tytułu dodatków mieszkaniowych wypłacono łącznie **2428** świadczeń na kwotę 522 928,56 zł, a średnia wysokość dodatku wyniosła **215,38 zł**.

Średni koszt dodatku mieszkaniowego w latach 2017 -2020 przedstawiony został w poniższej tabeli:

Rok	Liczba wypłaconych dodatków	Średni koszt dodatku w zł
2017	3269	175,03
2018	2754	183,06
2019	2576	191,45
2020	2428	215,38

Od kilku lat utrzymuje się tendencja spadkowa w zakresie liczby wypłaconych dodatków. Jednak należy zwrócić uwagę, że średnia wysokość dodatku uległa zwiększeniu. Sytuacja ta związana jest ze wzrostem cen za czynsz w stosunku do dochodów rodzin, które ubiegają się o dodatek mieszkaniowy.

O dodatek mieszkaniowy ubiegają się przede wszystkim osoby samotne, starsze, rodzice samotnie wychowujący dzieci i rodziny w gospodarstwach wieloosobowych, bardzo często korzystający z innych form pomocy społecznej.

Obsługa dodatków mieszkaniowych jest procesem cyklicznym, na który składa się wiele elementów, począwszy od przyjęć interesantów składających wnioski, poprzez ustalanie uprawnień w oparciu o przedstawione dokumenty, wprowadzanie danych do systemu komputerowego, aż po wydawanie decyzji i wydruk list, które kończą cykl w obrębie miesiąca.

Z powyższej analizy wynika, że średnio 36 osób miesięcznie składa wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego i mimo powtarzającego się co 6 miesięcy cyklu składania tego wniosku, interesanci mają szereg trudności przy jego wypełnianiu. Jest to szczególnie widoczne na etapie przyjęć wniosków i powoduje konieczność uzupełniania lub dokonywania poprawek danych przy pomocy pracowników Działu Dodatków Mieszkaniowych.

XV. REALIZACJA USTAWY PRAWO ENERGETYCZNE

Zasady i tryb przyznawania, a także wypłacania dodatków energetycznych reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo Energetyczne (Dz.U. z 2020 r. poz. 833).

Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu, o którym mowa w w/w ustawie:

Odbiorca wrażliwy energii elektrycznej to osoba:

- której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2133);
- która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym;

- która zamieszkuje w miejscu dostarczenia energii elektrycznej.

Dodatek energetyczny przyznawany jest w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej. Dodatek energetyczny wypłaca się odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej do dnia 10 każdego miesiąca z góry z wyjątkiem miesiąca stycznia, w którym dodatek energetyczny wypłaca się do dnia 30 stycznia danego roku. Organem drugiej instancji w sprawie rozpatrywania decyzji administracyjnych przyznających dodatek energetyczny jest samorządowe kolegium odwoławcze.

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Energii z dnia 11 kwietnia 2019 roku (MP z 2019 r, poz. 402) wysokość zryczałtowanego dodatku energetycznego w okresie od 1 maja 2019r. do 30 kwietnia 2020r. dla gospodarstwa domowego:

- 1) prowadzonego przez osobę samotną – wynosi 11,37 zł/miesiąc;
- 2) składającego się z 2 do 4 osób – wynosi 15,80 zł/miesiąc;
- 3) składającego się z co najmniej 5 osób – wynosi 18,96 zł/miesiąc.

Od 1 maja 2020 r. do 30 kwietnia 2021 r. wysokość dodatku energetycznego uległa zmianie zgodnie z obwieszczeniem Ministra Klimatu z dnia 10 kwietnia 2020 roku (MP z 2020r, poz. 374). Od 1 maja 2020r. do 30 kwietnia 2021 r. dla gospodarstwa domowego:

- 1) prowadzonego przez osobę samotną – wynosi 10,94 zł/miesiąc;
- 2) składającego się z 2 do 4 osób – wynosi 15,19 zł/miesiąc;
- 3) składającego się z co najmniej 5 osób – wynosi 18,23 zł/miesiąc.

W latach 2017 – 2020 realizacja dodatków energetycznych przedstawiała się następująco:

		Gospodarstwa domowe :			
		jednoosobowe	od 2 do 4 osób	powyżej 5 osób	ogółem
2017	liczba rodzin	37	52	9	98
	liczba świadczeń	362	368	55	785
	Kwota świadcz.	4.070,74 zł	5.747,74 zł	1.030,04 zł	10.848,52 zł
	2%	81,41 zł	114,96 zł	20,60 zł	216,97 zł
	Łączne koszty	4.152,15 zł	5.862,70 zł	1.050,64 zł	11.065,49 zł
2018	liczba rodzin	30	28	6	64
	liczba świadczeń	281	239	54	574
	Kwota świadcz.	3.175,18	3.749,84	1.017,72	7.942,74
	2%	63,50	75	20,35	158,85
	Łączne koszty	3.238,68	3.824,84	1.038,07	8.101,59
2019	liczba rodzin	23	27	8	58
	liczba świadczeń	227	226	73	526
	Kwota świadcz.	2 579,61	3568,34	1383,08	7531,03
	2%	51,59	71,37	27,66	150,62
	Łączne koszty	2631,20	3639,71	1410,74	7681,65
2020	liczba rodzin	23	21	7	51
	liczba świadczeń	229	168	59	456
	Kwota świadcz.	2541,38	2592,18	1090,90	6224,46
	2%	50,83	51,84	21,82	124,49
	Łączne koszty	2592,21	2644,02	1112,72	6348,95

W 2020 roku wpłynęło 77 wniosków o przyznanie dodatku energetycznego. Wydano 111 decyzji administracyjnych. Należy zaznaczyć, że osoby, którym przyznano dodatek mieszkaniowy, są na bieżąco informowane o możliwości składania wniosku na dodatek energetyczny. Jednak z uwagi na niskie kwoty dodatku nie wykazują zainteresowania tą formą pomocy.

XVI. REALIZACJA USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH

Zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, świadczenia udzielane są na okresy zasiłkowe (oznacza to okres od dnia 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych). Głównym kryterium do otrzymania świadczeń rodzinnych na wymieniony okres zasiłkowy jest wysokość dochodu netto (tj. po odliczeniu podatku dochodowego i składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne) za określony rok. W przeliczeniu na osobę nie mógł on przekraczać 674 zł lub 764 zł jeżeli członek rodziny legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniem niepełnosprawności. Również dla osób ubiegających się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowe) wprowadzono kryterium dochodowe, które wynosi 1.922 zł na osobę w rodzinie.

Prawo do dodatków do zasiłku rodzinnego oprócz konieczności spełnienia kryterium dochodowego przewidzianego do uzyskania zasiłku rodzinnego uzależnione jest również od spełnienia szczegółowych kryteriów obowiązujących dla poszczególnych dodatków.

Świadczenia rodzinne, koszty ich obsługi, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Należy zaznaczyć, że ustawa z dnia 2 marca 2020 o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacjami kryzysowymi (Dz.U. z 2020 r., poz. 374 ze zm.), wprowadziła nowe rozwiązania, które w szczególności dotyczyły:

1. przedłużenia prawa do świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego uzależnionych od niepełnosprawności na podstawie orzeczeń wydanych na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – art. 15 h ust 1. pkt 1 i 2.
2. przedłużania prawa do świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności na podstawie orzeczeń wydanych na czas określony na podstawie innych ustaw (w szczególności orzeczeń ZUS, KRUS) art. 15 zc ust.1,
3. przedłużenia prawa do świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznanych cudzoziemcom, na podstawie odpowiednich kart pobytu/tytułów pobytowych wydanych na czas określony - art. 15z ust. 1,
4. przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych na podstawie ustawy o pomocy społecznej w sprawach przyznania lub aktualizacji prawa do świadczeń opiekuńczych, o których mowa w ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - art. 15o ust. 2.

W związku z powyższym wydano **123** decyzji przedłużających prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności, z czego: 8 dotyczyło dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, 105 przedłużało prawo do zasiłku pielęgnacyjnego, 9 decyzji przedłużało prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, natomiast 1 przedłużała prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego. Ponadto wydano jedno rozstrzygnięcie w ramach świadczenia wychowawczego, wynikające z przedłużenia karty pobytu cudzoziemcowi.

Na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2020 roku wypłacane były następujące świadczenia:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kwota w zł
Wysokość dochodu uprawniającego do zasiłku rodzinnego na osobę netto	674
- w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym	764

Zasiłek rodzinny (miesięcznie):	
- na dziecko do 5 roku życia	95
- na dziecko od 5 do 18 roku życia	124
- na dziecko od 18 do 24 roku życia	135
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w czasie korzystanie z urlopu wychowawczego (miesięcznie)	400
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	193
- w przypadku dziecka niepełnosprawnego	273
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka jednorazowo na każde urodzone dziecko	1000
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego)	95
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	
dziecko do 5 lat	90
- dziecko uczące się w wieku 6 – 24 lata	110
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, wypłacany raz w roku we wrześniu	100
Dodatek z tytułu nauki dziecka w szkole ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej poza miejscem zamieszkania (od września do czerwca miesięcznie)	
- jeżeli dziecko uczy się i mieszka poza miejscem zamieszkania	113
- jeżeli dziecko uczy się poza miejscem zamieszkania	69
	1830
Świadczenie pielęgnacyjne	
Zasiłek dla opiekuna	620
Specjalny zasiłek opiekuńczy	620
Zasiłek pielęgnacyjny	215,84
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka	1000
Świadczenie rodzicielskie	1000

Ogółem w 2020 roku wpłynęło 1327 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych. Wydano 1763 decyzji administracyjnych. Łącznie wypłacono **33 644** świadczenia rodzinne i opiekuńcze dla **1751 rodzin**. W okresie od stycznia do grudnia 2020 roku na wypłatę świadczeń rodzinnych (wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne) wydankowano łącznie **9 347 106,95 zł**, z czego kwotę **8 644 422,95 zł** wypłacono tytułem świadczeń rodzinnych i opiekuńczych, **16 000 zł** realizacja ustawy „Za życiem”, natomiast **686,684 zł** wydano na pokrycie kosztów składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

W 2020 roku struktura wydatków na świadczenia rodzinne przedstawiała się następująco:

Rodzaj świadczenia	liczba świadczeń	Kwota w zł
Zasiłki rodzinne	14 056	1 608 352,30
Dodatki do zasiłków rodzinnych	7028	929 101,65

ZASIŁKI RODZINNE WRAZ Z DODATKAMI (razem)	21 0849	2 537 453,95
Zasiłki pielęgnacyjne	9 684	2 537 453,95
Świadczenia pielęgnacyjne	1613	2 926 996
Specjalny zasiłek opiekuńczy	144	88 895
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE razem	11 441	5 102 975
ŚWIADCZENIA RODZINNE RAZEM	32 525	7 640 428,95
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	191	191 000
Świadczenie rodzicielskie	816	744 674
Zasiłek dla opiekuna	112	68 320
RAZEM:	33 644	8 644 422,95
Za życiem	4	16 000

Wydatki na składki na ubezpieczenia społeczne i na ubezpieczenia zdrowotne – dla uprawnionych osób otrzymujących świadczenia opiekuńcze kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie		liczba świadczeń	Kwota
Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe :		1243	552 922
w tym:	- za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	1035	517 729
	- za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	131	22 149
	- za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	77	13 044
Składki na ubezpieczenie zdrowotne:		925	133 762
w tym:	- za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	102	5692
	- za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	102	5691
	- za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	67	3 739
			686,684

Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne były odprowadzane za osoby uprawnione do świadczeń opiekuńczych tj. do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna.

XVII. REALIZACJA USTAWY O POMOCY PAŃSTWA W WYCHOWYWANIU DZIECI

Zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze przysługuje:

- 1) matce albo ojcu, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu matki albo ojca, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 2a, albo
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu opiekuna faktycznego, albo
- 3) opiekunowi prawnemu dziecka, albo
- 4) dyrektorowi domu pomocy społecznej.

Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

Świadczenie wychowawcze wypłacane jest w kwocie 500 zł miesięcznie na dziecko. Natomiast w przypadku zbiegu prawa rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka do świadczenia wychowawczego, świadczenie to wypłaca się temu z rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem. Jeżeli opieka nad dzieckiem sprawowana jest równocześnie przez oboje rodziców, opiekunów prawnych dziecka lub opiekunów faktycznych dziecka, świadczenie wychowawcze wypłaca się temu, kto pierwszy złoży wniosek. W przypadku gdy po złożeniu wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego przez rodzica, opiekuna prawnego dziecka lub opiekuna faktycznego dziecka drugi rodzic, opiekun prawny dziecka lub opiekun faktyczny dziecka złoży wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w związku z opieką nad tym samym dzieckiem, organ właściwy ustala kto sprawuje opiekę i w tym celu może zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w celu ustalenia osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem.

Przyznanie przez organ właściwy lub wojewodę świadczenia wychowawczego nie wymaga wydania decyzji, natomiast odmowa przyznania świadczenia wychowawczego, uchylenie lub zmiana prawa do świadczenia wychowawczego oraz rozstrzygnięcie w sprawie nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego wymagają wydania decyzji.

Należy zaznaczyć, że zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w Programie „Rodzina 500+”, od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę.

Rozszerzona formuła Programu pozwala na poprawę jakości życia wszystkich polskich rodzin mających dzieci na utrzymaniu i stanowi dopełnienie kompleksowej polityki państwa wobec rodzin.

Obowiązujące od 1 lipca 2019 r. znowelizowane przepisy ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadziły również zmiany w okresie ustalania prawa do świadczenia wychowawczego.

Obecny okres świadczeniowy 2019/2021, na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego trwa od 1 lipca 2019 r. i zakończy się 31 maja 2021 r.

Od 1 czerwca 2021 r. rozpocznie się nowy okres świadczeniowy 2021/2022, na który będzie ustalane prawo do świadczenia wychowawczego i będzie trwał do 31 maja 2022 r.

W okresie od stycznia do grudnia 2020 r. do tutejszego Ośrodka wpłynęło 574 wniosków, w tym :

- w formie papierowej – 148 wniosków,
- w formie elektronicznej – 426 wniosków.

Wydano 697 rozstrzygnięć w sprawach dotyczących świadczeń wychowawczych.

W 2020 roku Ośrodek wypłacił **79 076** świadczeń wychowawczych na kwotę **39 108 694,75 zł** dla **4367** rodzin.

XVIII. REALIZACJA PROGRAMU RZĄDOWEGO DOBRY START

Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów Nr 80/2018 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start” (M. P. poz.514) wydane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków jego realizacji rządowego (Dz. U. z dnia 1 czerwca 2018 r., poz. 1061).

Celem programu jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, niezależnie od kapitału kulturowego, społecznego i materialnego rodziny. Program „Dobry Start” ma charakter powszechny, obejmuje uczniów rozpoczynających naukę w szkole bez względu na sytuację dochodową. Zgodnie z programem każdy uczeń ma być objęty jednorazowym wsparciem w wysokości 300 złotych.

Jak wynika z ww. Rozporządzenia, świadczenie „Dobry start” przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym, opiekunom prawnym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych - raz w roku na dziecko oraz osobom uczącym się również raz w roku.

Świadczenie dobry start przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia:

- 1) przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia;
- 2) przez dziecko lub osobę uczącą się 24. roku życia - w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczenie dobry start przysługuje także w przypadku:

- 1) ukończenia 20. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 20. rok życia;
- 2) ukończenia 24. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 24. rok życia - w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Programem „Dobry start” objęto **3226** rodzin, na które wypłacono **4438** świadczeń, w łącznej kwocie **1 329 750 zł.**

Program „Dobry start” jako zadanie, zlecone tutejszemu Ośrodkowi zostało wykonane w sposób rzetelny i terminowy. Sprawna i skuteczna realizacja zadania to efekt pracy wykwalifikowanego oraz prężnie działającego zespołu pracowniczego. W ramach tych działań zmieniono godziny przyjmowania interesantów oraz wyznaczono dwa punkty składania wniosków i odbierania rozstrzygnięć lub decyzji sprawy. Ponadto świadczeniobiorców na bieżąco informowano o zasadach Programu „Dobry start”, a zwiastun o Programie ukazał się zarówno na stronie Ośrodka, jak i w lokalnej TV.

XIX. REALIZACJA USTAWY O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

Ośrodek Pomocy Społecznej jest realizatorem ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. W przypadku ukończenia przez osobę uprawnioną szkoły wyższej w trakcie ostatniego roku studiów prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje do zakończenia tego roku studiów, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę uprawnioną 25 roku życia.

W ustawie określono, że w przypadku bezskuteczności egzekucji państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, nie więcej jednak niż 500 zł na dziecko.

Uregulowania zawarte w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przewidują dwa rodzaje zadań, których wykonanie spoczywa na organie właściwym wierzyciela oraz na organie właściwym dłużnika. Przy czym właściwość organów oznacza miejsce zamieszkania odpowiednio wierzyciela lub dłużnika alimentacyjnego.

Obowiązki organu właściwego wierzyciela obejmują ustalanie uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wypłatę tych świadczeń, a także:

- 1) przekazywanie informacji o przyznaniu świadczeń do komornika sądowego, a także o wysokości zobowiązań dłużnika wobec skarbu państwa do dłużnika i do organu właściwego dłużnika ,
- 2) ustalanie organu właściwego dłużnika alimentacyjnego,

- 3) wnioskowanie do organu właściwego dłużnika o podjęcie wobec dłużnika działań aktywizacyjnych,
- 4) ustalanie należności dłużnika alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń funduszu alimentacyjnego łącznie z ustawowymi odsetkami,
- 5) przekazywanie informacji o stanie zobowiązań dłużnika alimentacyjnego na rzecz skarbu państwa do Biur Informacji Gospodarczej.

W związku z rozprzestrzenieniem się wirusa Covid-19, *ustawą z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2* wprowadzono zmiany do ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zgodnie z art. 18. cyt. ustawy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł. Dodano również zapis mówiący że, w przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę, o której mowa w ust. 2, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

W przypadku gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, ustalona zgodnie z ust. 2a, jest niższa niż 100 zł, świadczenie to nie przysługuje.

W/w przepisy miały zastosowanie przy ustalaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy rozpoczynający się od dnia 1 października 2020 r. W sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na okresy świadczeniowe, które rozpoczęły się przed dniem 1 października 2020 r., miały zastosowanie przepisy dotychczasowe.

W 2020 roku pomocą w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego objęto **171** rodzin, którym przyznano **3244** świadczeń na łączną kwotę **1 403 528 zł**. W związku z tym przyjęto 270 wniosków i wydano 336 decyzji administracyjnych.

Wydatki na świadczenia w poszczególnych kategoriach osób uprawnionych przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	3244	1403 528
0 – 17 lat	2895	1 260 027
18 – 24 lata	337	137 501
25 lat i więcej	12	6000

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej do alimentów, łącznie z ustawowymi odsetkami.

W okresie I-XII 2020 r. na skutek prowadzonej przez komornika sądowego egzekucji alimentów oraz wpłat dokonywanych przez dłużników wyegzekwowano łącznie **659 298,60 zł** (FA 629 654,25 zł+ ZA 2 9644,35 zł) Wyegzekwowana należność główna stanowi ok. 45% kwoty wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i została zgodnie z zapisem ustawy przekazana na dochody:

- budżetu państwa – **505 148,24 zł** (w tym z tytułu:

świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 208 992,29 zł
odsetek - 281 333,77 zł
zaliczki alimentacyjnej - 14 822,18 zł),

- budżetu gminy Police – **154 150,36 zł** (w tym z tytułu:

świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 139 328,19 zł
zaliczki alimentacyjnej - 14 822,17 zł).

W 20 roku Ośrodek podejmował działania wobec 225 dłużników alimentacyjnych, w tym działania wobec 76 dłużników podejmowane były na wniosek innego organu.

XX. STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

W 2020 roku na świadczenia wypłacane przez Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkowano następujące kwoty:

1. ze środków własnych gminy:

a) rozdz. 85195 – 21 339,05 zł – wydatki związane z przeciwdziałaniem Covid-19,

b) rozdz. 85214 - 323 825,94 zł,

w tym:

§ 3110 (zasiłki i pomoc w naturze) – 154 335,77 zł ,

§ 4300 (pogrzeby) – 17 733,50 zł,

§ 4330 (domy pomocy społecznej) – 1 946 892,86 zł,

c) rozdz. 85213 § 4130 (składka zdrowotna dla osób pobierających zasiłki stałe oraz uprawnionych osób bezrobotnych, z którymi zawarto kontrakt socjalny) – 105 949,24 zł (w całości dofinansowanie ze środków budżetu państwa),

d) rozdz. 85230 (dożywianie) – 255 334,10 zł, w tym kwota 194 937,50 zł dofinansowana z budżetu państwa w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”,

e) rozdz. 85295 (schronienie, projekty socjalne, ośrodki wsparcia) – 164 301,04 zł, w tym Wspieraj Seniora – 2 724,36 zł,

f) rozdz. 85228 (usługi opiekuńcze) – 2 538 682,93 zł, w tym w ramach Programu „Opieka 75+” – 173 745,00 zł

g) rozdz. 85215 (dodatki mieszkaniowe) – 522 928,56 zł,

h) rozdz. 85216 (zasiłki stałe) – 1 169 580,79 zł (w całości dofinansowanie ze środków budżetu państwa),

i) rozdz.85219 (ośrodki pomocy społecznej) - 4 496 631,61 zł, w tym kwota 584 840,17 zł, dofinansowana z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej,

j) rozdz. 85510 (placówki opiekuńczo-wychowawcze) – 278 294,32 zł,

k) rozdz. 85508 (rodziny zastępcze) – 392 490,12 zł,

l) rozdz. 85504 (wspieranie rodziny – asystent rodziny) – 177 051,46 zł w tym:

- kwota 171 951,46 zł z budżetu gminy,

- kwota 5 100 zł środki z Funduszu Pracy w ramach Programu Asystent rodziny na rok 2020 ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,

2. ze środków zleconych Gminie:

a) rozdz. 85501 (świadczenia wychowawcze) – 39 438 204,75 zł (wydatki na świadczenia wychowawcze i środki na koszty obsługi),

b) rozdz. 85502 (świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów, fundusz alimentacyjny, składki emerytalno-rentowe i koszty obsługi – po otrzymanych zwrotach za nienależnie pobrane świadczenia na rok bieżący) – 10 818 843,83 zł,

c) rozdz. 85502 (realizacja Programu „Za Życiem” i koszty obsługi) - 16494,84 zł,

d) rozdz. 85513 (składki na ubezpieczenie zdrowotne) – 133 762,42 zł,

e) rozdz. 85215 (dodatki energetyczne) – 6 348,95 zł (wypłata dodatków energetycznych 6 224,46 zł + 2 % kosztów obsługi 124,49 zł),

f) rozdz. 85228 (specjalistyczne usługi opiekuńcze) – 113 514,13 zł,

g) rozdz. 85219 (wynagrodzenie opiekuna prawnego wraz z kosztami obsługi) – 13 533,33 zł,

h) rozdz. 85504 (program „Dobry start”+ koszty obsługi) – 1 373 730 zł.

3. Projekt „Własna przestrzeń=samodzielność” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WZ 2014-2020. – 135 242,01 zł.

PODSUMOWANIE

Wizerunek pomocy społecznej od wielu lat ulega przeobrażeniom. Nowy model polityki społecznej, to model aktywny, który adresowany jest nie tylko do osób zagrożonych marginalizacją czy wykluczeniem społecznym, ale także do pozostałych obywateli, w celu pobudzenia ich działań na rzecz środowiska lokalnego. Ponadto współczesna polityka społeczna to nawiązywanie współpracy z innymi instytucjami oraz sektorem publiczno – prywatnym i publiczno – społecznym w celu niwelowania problemów społecznych.

Pomoc społeczna jest szeroko rozumianą instytucją polityki społecznej. Jej głównym zadaniem jest pomoc osobom i rodzinom w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, jakich nie mogą one same pokonać przy wykorzystaniu swoich możliwości, uprawnień i własnych środków, ale pomoc społeczna to również poszukiwanie rozwiązań w środowisku lokalnym, to budowanie sieci wsparcia i tworzenie lokalnej wspólnoty.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach stał się inicjatorem wielu pozytywnych zmian społecznych ale także zmian w świadomości mieszkańców Gminy. Poprzez swoje działania kreuje współczesną politykę społeczną, która oparta jest na nowatorskich rozwiązaniach.

Tutejszy Ośrodek realizuje zadania polityki społecznej na wielu płaszczyznach. Do tych działań zaliczyć należy pomoc społeczną, która wymaga ogromnego nakładu pracy pracowników socjalnych oraz pracowników z pozostałych działów w celu sprawnej i skutecznej realizacji. Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych oraz usług opiekuńczych.

Wszystkie wymienione zadania wymagają dobrze zorganizowanego zespołu pracowników. Ludzi gotowych do pracy w trudnych warunkach. W warunkach zmian, nowych zadań i pojawiających się problemów.

Niezwykle ważnym zadaniem, które realizuje i promuje tutejszy Ośrodek jest zmiana postaw życiowych klientów, kształtowanie w społeczeństwie postaw zrozumienia, akceptacji, tolerancji i szacunku dla osób z grup szczególnego ryzyka, mających trudności z przystosowaniem się do życia w społeczeństwie i aktywnego pełnienia ról społecznych.

Pomoc społeczna jest bardzo ważną instytucją polityki państwa. Poprzez swoje działania hamuje rozwój dysfunkcji w środowiskach zagrożonych marginalizacją, a także wpływa na poprawę kondycji lokalnej społeczności.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach od wielu lat pozyskuje środki zewnętrzne skierowane na rozwój usług i wsparcia klientów pomocy społecznej. Umożliwia to tworzenie odpowiednich narzędzi i organizowanie pracy tak, aby była ona skuteczna i docierała do osób najbardziej potrzebujących. Ponadto Ośrodek aktywnie poszukuje rozwiązań w celu niwelowania problemów społecznych. W tym celu nawiązuje współpracę z licznymi instytucjami i organizacjami z sektora non profit. Ponadto Ośrodek realizuje pracę w oparciu o trzy metody pracy socjalnej. Jest to praca z indywidualnym przypadkiem, metoda pracy grupowej oraz metoda pracy środowiskowej.

W tak złożonym systemie pracy Ośrodek stał się jednostką realizującą aktywną politykę społeczną państwa, która nie jest już postrzegana przez pryzmat przyznawania pomocy finansowej ale jako jednostka godna zaufania, inicjator działań społecznych, a także partner do działań zmierzających do minimalizowania zjawisk wykluczenia społecznego.

W 2020 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach stanął przed ogromnym wyzwaniem, jakim jest epidemia Covid-19. Rozwiązania wprowadzone *ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych* wymagały od pracowników Ośrodka sprawnego, szybkiego oraz skutecznego działania. W krótkim czasie zostały stworzone wzory dokumentów, dostosowane do nowych przepisów oraz procedury dostosowane do nowych okoliczności. Należy zaznaczyć, że praca w Ośrodku to przede wszystkim praca z ludźmi. Z ludźmi, którzy często są zagubieni w przestrzeni życia społecznego, z ludźmi starszymi i schorowanymi, z ludźmi wykluczonymi, z ludźmi mającymi problemy rodzinne oraz wykazującymi problemy opiekuńczo wychowawcze. Istotne jest też

to, że reżim sanitarny, to dla wielu spośród naszych klientów sprawa wtórna. Brak wyrobionego nawyku mycia rąk, brak nawyku dezynfekcji, brak maseczek albo maseczki, które noszone były przez klientów dłuży czas, to dla pracowników Ośrodka codzienność. Mimo obaw o zdrowie własne i swoich najbliższych, pracownicy z poświęceniem wykonywali swoje obowiązki. Zawsze byli w gotowości do niesienia pomocy i wsparcia. Dotyczy to, każdej komórki organizacyjnej naszej jednostki. Należy zaznaczyć, że cały zespół tutejszego Ośrodka jest od siebie zależny. Wyłączenie z pracy pracowników w jednej komórce, mógłby mieć negatywne skutki dla pracy pozostałych pracowników, a tym samym dla klientów Ośrodka. Jednoznacznie można stwierdzić, że ogromne zaangażowanie, pracowitość i samodyscyplina pracowników zagwarantowała nieprzerwaną pracę całej jednostki w 2020 r.

Ponadto w tym trudnym czasie Ośrodek wykazał się skutecznością działania, a podejmowane działania realizowane były w sposób przemyślany, z zachowaniem wszystkich procedur związanych z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się wirusa Covid-19.

WNIOSKI

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej zdeterminowane są czynnikami zewnętrznymi i mogą ulegać zmianom, zarówno w danym roku, jak i na przestrzeni kolejnych lat. Rok 2020 r. był wyzwaniem we wszystkich obszarach pracy tutejszego Ośrodka. Jednak mimo epidemii wszystkie zadania nałożone, zarówno przez ustawę o pomocy społecznej, jak i pozostałe akty prawne, które realizuje tutejszy Ośrodek, zostały wykonane.

Dlatego niezwykle ważne jest aby na ten cel zabezpieczyć środki.

W przypadku wsparcia finansowego i usług konieczne jest:

- zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę świadczeń pieniężnych (zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe, zasiłki okresowe, zasiłki stałe),
- zabezpieczenie środków finansowych na ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej,
- zabezpieczenie środków finansowych na realizację wieloletniego programu wspierania gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023,
- zapewnienie środków finansowych na pokrycie wkładu własnego do realizowanych projektów,
- zabezpieczenie środków finansowych na usługi opiekuńcze, przy czym należy uwzględnić środki na nowe etaty w związku z rosnącym zapotrzebowaniem na ten rodzaj usług,
- zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę dodatków mieszkaniowych,
- zapewnienie środków finansowych na funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na nowe etaty w związku z rozwojem zadań polityki społecznej.
- zabezpieczenie środków finansowych na zapewnienie schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Police.

Rok 2021 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Kierunki te, są niezbędne aby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna. W związku z wystąpieniem epidemii Covid-19, kierunki działań mogą ulec zmianom i ograniczeniom, jednak w warunkach po odwołaniu stanu epidemii rozwój działań nastąpi w szczególności poprzez:

- 1) prowadzenie aktywnej integracji adresowanej do klientów pomocy społecznej z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, zdrowotnej i edukacyjnej;
- 2) tworzenie i wdrażanie programów osłonowych służących realizacji zadań pomocy społecznej adresowanych do konkretnych grup beneficjentów,
- 3) realizację „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Police na lata 2017 – 2026”,
- 4) kontynuację realizacji „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019– 2021”,
- 5) kontynuację realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”,
- 6) podejmowanie kompleksowych działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększania ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,

- 7) realizację gminnych programów skierowanych na rozwiązywanie problemów społecznych (profilaktyka i przeciwdziałanie alkoholizmowi; przeciwdziałanie narkomanii),
- 8) prowadzenie aktywnej polityki senioralnej,
- 9) sprawną realizację świadczeń rodzinnych, rządowego programu 500+ i Programu 300+ (sprawne przyjmowanie wniosków, weryfikowanie uprawnień, wypłata świadczeń),
- 10) dalsze pogłębianie współpracy z partnerami, m.in. w obszarze wspierania rodziny, pomocy osobom w wieku senioralnym, pomocy osobom bezdomnym, aktywizowania bezrobotnych,
- 11) prowadzenie elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań, obejmującej m.in. dostosowanie zatrudnienia do występujących potrzeb,
- 12) dalszą profesjonalizację pracy socjalnej,
- 13) rozwijanie środowiskowej pracy socjalnej związanej z aktywizacją i integracją mieszkańców,
- 14) podnoszenie jakości oferowanych usług społecznych.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że w związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 20.01.2020 r.

o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, Ośrodek Pomocy Społecznej planuje stopniowe wprowadzanie zmian organizacyjnych w strukturze Ośrodka. Pierwszą zmianą, która została w tym celu wprowadzona, to wyodrębnienie w Dziale Pracy Socjalnej, zespołu do pracy socjalnej. Zespół ten został powołany w celu bezpośredniego kontaktu z osobami zarówno objętymi wsparciem pomocy społecznej, ale także dla ogółu społeczeństwa Gminy. Dodatkowo zespół ten będzie koordynował pracę związaną z aktywizowaniem środowiska lokalnego.

Reasumując, należy stwierdzić, iż realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach zadania statutowe i ponadstandardowe z obszaru szeroko pojętej polityki społecznej, stanowią ważny obszar z punktu widzenia potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej Gminy Police.